

BORDERHOLIC

AKTUALITY A ZAJÍMAVOSTI

Jak porozumět psí řeči?

Stačí dobře se dívat, případně si o tom něco přečíst, třeba z knihy Stanleye Corena "Co má pes na jazyku". Chcete-li mluvit se psem, musíte zvládnout i jeho řeč, ne mu vnucovat jen naši.

A nestačí jen mluvit

a dávat povely, mnohem účinnější je znát a používat řeč těla.

Naučte se "číst" psa, a chcete-li se psem pást, naučte se "číst" i ovce nebo kachny.

Nestačí jen jazyku rozumět, je dobré se ho naučit i vytvářet.

OBSAH

KLUB A CHOV

Klubové akce

Kachny na Intercanisu

DKK a oči

Výstavy

PRÁCE A SPORT

Pozvánka na MR v pasení

Ness detektivem

Kvalifikace na MS agility

Kvalifikace na ME v bikejöringu

Triatlon se psy

RŮZNÉ

Jak to říci psovi

Border collie na Slovensku

Výstavní posudek trochu jinak

Smrtonosný sprej

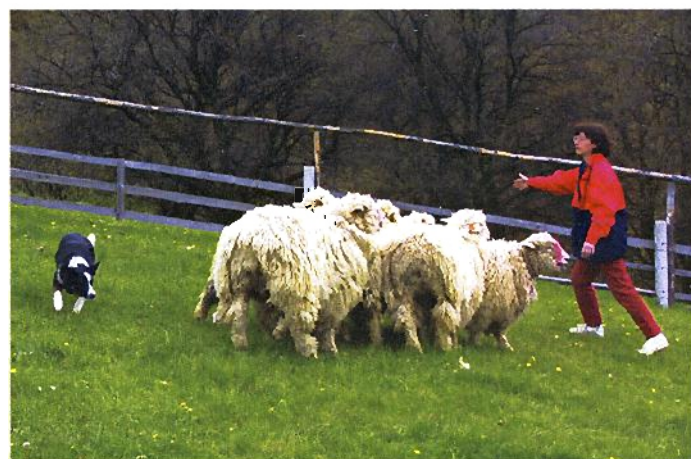
Klikr

Na mezinárodní výstavě v Praze - Chuchli posuzoval border collie Felix Cosme z Velké Británie, který je nejen světově uznávaným specialistou rozhodčím, ale také významným chovatelem, majitelem chovatelské stanice Beagold.

Výcvikový tábor agility na Smržovce. Jednou z instruktorek byla Markéta Nováková, která vedle svých belgických ovčáků cvičila i Highland Dreamera.

▲ Na školení v práci se psy se učí „řeč těla“ Olga Švédová, poslouchá ji Sára, anglický import z pracovní linie ISDS

Několik školení v pasení bylo na farmě Leo Kunara v Lípě u Zlína. „Na, napij se!“ Ihned po ukončení práce u ovcí dává Michal Hrdlička psovi vodu.

◀ To je pohoda - takovou relaxaci u moře nenajdete!

KLUB A CHOV

CO SE V BCCCZ UDÁLO

V uplynulém období byla práce výboru a komisi BCCCZ zaměřena především na přípravu Jarní bonitace v Pardubicích, setkání s Felixem Cosme, podzimních Dnů BC v Brně, nominaci rozhodčích na výstavy na příští rok 2002 a na organizaci klubových akcí v pasení a agility.

Významným krokem výboru bylo pověření Heleny Pulpánové funkcí výstavního referenta.

Výbor se také zabýval situací v oblasti kontroly dědičnosti zdraví, především DKK a CEA. Po změně posuzovatele DKK se situace zlepšila a uklidnila. Z důvodu prvního pozitivního nálezu CEA (zatím není plně potvrzeno) výbor navrhuje dělat vyšetření očí již u štěňat (celého vrhu ve věku od 6 do 8 týdnů).

Také už se trochu pohnulo jednání ohledně klubového loga. Jsou připraveny dva návrhy. Na členské schůzi v Brně budou předloženy ke schválení.

Výbor je potěšen tím, že fungují klubové Internetové stránky, že jsou průběžně aktualizovány.

Výbor hodlá formulovat oficiální stížnost na neprofesionální vystupování MVDr. Stanka při posuzování BC na výstavách.

Výbor děkuje:

Michalovi Hrdličkovi, který se při svém přechodném pobytu v ČR tollk věnoval zájemcům o výcvik psů v pasení a naučil je více o komunikaci mezi psem a jeho pánem více přemýšlet.

Manželům Čechilovým, že uvedli v život klubové Internetové stránky a dobře se starají o jejich aktualizaci.

Heleně Pulpánové, která se iniciativně ujala práce výstavního referenta.

Všem nejmenovaným, kteří se aktivně podílejí na činnosti klubu.

Členská základna bude s prací výboru a činností klubu podrobněji seznámena na členské schůzi v Brně 18.8.2001 a prostřednictvím zpravodaje Borderholice.

Michal Krejčí - předseda BCCCZ

PASENÍ S KLUBEM BCCCZ

První dvě školení s Michalem

Školení ve výcviku ovčáckých psů v pasení ovcí a indických běžců v Podkosti (od 17. do 19. listopadu 2000) a v Lípě u Zlína (od 20. do 21. ledna 2001) bylo svoláno narychlo s tím, že je zde jedinečná možnost naučit se základy práce se zvířaty od Michala Hrdličky, který v listopadu přijel z Austrálie, kde se zabýval výcvikem pracovních border collíí. Jeho nynější povolání v Austrálii je výcvikář psů v pasení ovcí a dobytka (Michal se pak rozhodl, že zůstane v ČR déle než plánoval, a tak se později mohlo uskutečnit ještě několik setkání s ním). Účastníci školení v Podkosti bydlili v hotelu Helikar a učili se na ovcích Miroslava Koška a skupince kachen indických běžců. V Lípě nás na své soukromé farmě nesmírně pohostinně přijal Leopold Kunor (pomáhal účastníkům zvládat zimu a sniž i skvělou slivovicí) a jeho ovce plemene Romney.

Na obě školení přijelo kolem dvaceti zájemců, někteří již v pátek. Všichni velmi pozorně naslouchali výkladu Michala, který dává přednost praktickým ukázkám přímo na louce, ale umí i pěkně vyprávět o svých zkušenostech, znalostech a zážitcích z cest. Školení bylo vždy doplněno ukázkami z videokazet, i Michal nějaké přivezl z Austrálie (i když jsou většinou o pasení dobytka).

Ve Vrbčanech u ochránců přírody poprvé

Pár dní před prvním jarním dnem se další školení v manipulaci se zvířaty pomocí psa uskutečnilo v "zimovišti" ovčího stáda pražských ochránců přírody (vede je Josef Honig). V minulém Borderholice jsme psali jak pomocí ovcí vypásali chráněné oblasti ve Středočeském kraji a v Praze (letošní léto vypásají Beskydy). V rámci školení proběhly v sobotu odpoledne i zkoušky vloh k pasení - ZVOP. Posuzovala Věra Brunclíková, školitelem byl Michal Hrdlička.

Celý sobotní i nedělní den jsme na loukách "honili" ovce (stádečko asi 30 kříženek) a pět kachen plemene indický běžec. Zkoušky ZVOP probíhaly v sobotu odpoledne, a to jak u ovcí, tak

u kachen, nejdříve v ohradě, pak na volném prostranství. Na školení přijelo dost lidí, v sobotu asi třicet, v neděli o něco méně.

Na louce jsme měli k dispozici maringotku, takže jsme si mohli uvařit kávu, na ohýnku jsme si opekli vuřty a ...a...a... prostě bylo nám fajn. Školení však bylo super nejen proto, že počasí přálo a mezi účastníky panovala dobrá nálada, ale hlavně školitel - Michal Hrdlička - umí velmi dobře vystihnout, v čem který pes či jeho páničec dělá chyby, taktně mu to sdělit a poradit, jak by to měl příště dělat, případně chybujevícímu ukázat, jak se má správně postavit či zachovat. Úplně super byla práce "naslepo", t.j. bez psa.

ZVOP splnili: border collie HASTEN Bohemia Alké, BATTOS Od Stříbřeckých rybníků, FLIES HIGHT Tosari, ARAN Z Česalky, DARYL Bohemia Alké, TED Roy vom Beutenhof From Scottish, JACKIE Mobella, DUNCAN Bohemia Alké, a bearded collie ČEKANKA Od Emy Destinové. Nesplnil ANDY Bohemia Jukon (border collie).

Ve Vrbčanech podruhé

V polovině dubna proběhlo ve Vrbčanech u Kolína další školení a zkouška vloh k pasení ZVOP. Původně plánovaný termín (31.3.-1.4. v Nedvězí) byl odložen z důvodu veterinárního (slnitavka a kulhavka). Rozhodčím byl Radko Loučka (původně nominovaná rozhodčí Věra Brunclíková onemocněla), školitelem Michal Hrdlička.

Na školení byl i jeden australský honácký pes, ale o zvířata nejvil žádný zájem, takže ke zkouškám ZVOP ani nenastoupil a beardedka (ta zájem měla, ale spíše o hru se zvířaty, ale ne o pasení), také ke zkoušce nešla. Prospěly jen tři border collie. Zkoušky probíhaly jak u ovcí (stádečko asi 30 kříženek), tak u kachen plemene indický běžec, a to nejdříve v ohradě, pak na volném prostranství.

Počasí opět přálo, občas slabě sněžilo, ale sníh byl suchý a tudíž dobře snesitelný. Nebyla k dispozici maringotka, jako při předchozí akci, ale nálada byla stejně dobrá - a i to kafe jsme na vařiči

uvařili a ty vuřty jsme si na ohýnku opekli. Navíc tam byla zajímavá atrakce - každý se mohl projet na neosedlaném koni.

ZVOP splnili: border collie ANWAR JACK Z Čermobilých, AIDA Od Střibřeckých rybníků, Wendevick USECASPEN. Neprospěli: border collie DEUCE Czechmate, IRIHAN (ISDS), GREY Bohemia Alké, GLARE Bohemia Alké. AKIM Z Česalky, trpasličí pinč BERYL Bohém Petersen a ARAMIS Golden World.

Opět Podkosti

Týden po Vrbčanech se, opět s Michlaem Hrdličkou, školilo znovu v Podkosti. V sobotu odpoledne byly navíc i zkoušky vloh k pasení ZVOP, rozhodčím ZVOP byl Radko Loučka (původně nominovaná Vendula Procházková byla nemocná).

Počasí v sobotu vcelku přálo (předpověď byla velmi špatná), v neděli v poledne začalo pršet a tak plánovaná odpolední část školení odpadla. Mezi účastníky, i když jich bylo tentokrát méně než bylo v Podkosti zvykem, panovala dobrá nálada. Opět se ukázalo, že úplně super je práce "naslepo", t.j. bez psa, učít se musí především člověk. Potěšilo nás, že na školení přijel s některými ze svých borderek i Tomasz Pecold z Polska, a u zkoušek vloh byl úspěšný.

ZVOP splnili: border collie ARIS Z Česalky (PI), CRAZY Czechmate (PI), ANDY Bohemia Jukon.

U Leo Kunora podruhé

Na velmi pohostinné farmě v Lípě u Zlína jsme se podruhé sešli koncem dubna. I tady se muselo s termínem improvizovat. Původně plánované datum bylo, opět kvůli slintavce a kulhavce, zrušeno. V sobotu odpoledne proběhly zkoušky vloh ZVOP. Rozhodčím byl Radko Loučka, školitelem Michal Hrdlička. Za krásného počasí a v příjemné, přátelské atmosféře proběhla akce, na kterou přijelo přes dvacet účastníků vlastního školení a ještě více diváků z okolí. Střídavě se cvičilo s ovce a dvěma skupinkami kachen. Večer měl Michal Hrdlička opět pěkné povídání o Austrálii.

ZVOP splnili: border collie SÁRA (ISDS), ADORA Akumulator, CID Akumulator, BRIT Clydebank (ISDS), HURRY Akumulator (SR). Neprospěli: border collie AIMEE BLACK Thunderbolt (SR), APLAUSE Fatranský sen (SR), bearded collie KETTY QUEEN Tennant.

První letošní trial

Začátkem června ve Lhůtě u Vysokého Mýta, na farmě Milana Procházků, proběhly kromě zkoušky vloh také v roce 2001 první zkoušky psů v pasení - ZPOP1 a ZPOP2 a soutěž trial. Rozhodčím byl Jiří Zadrobílek. Potěšitelné je, jak se rozrostl počet borderek, které splnily zkoušky v pasení ZVOP I a ZVOP 2 a zúčastnily se Trialu. V soutěži Trial první výkonnostní třídy nastoupilo 10 border collí, všechny uspěly, z toho 6 jich složilo zkoušku ZPOP1 (ostatní ji absolvovaly již v Letňanech v roce 2000). Na soutěž Trial druhé výkonnostní třídy byly přihlášeny 2 border collie, obě uspěly, z toho jeden pes ji absolvoval již v Letňanech v roce 2000.

Celý sobotní den bylo příznivé počasí a zkoušky a soutěže proběhly plynule. Pro soutěž bylo vybráno zhruba dvacet ovcí plemene romanovka. Ovce byly navyklé na domácí border collie, byly ale velice rychlé a "divoké", takže pro psy nebylo vždy lehké je zvládnout. Parkur byl z důvodu místních prostorových podmínek poněkud pozměněn, soutěžící se změnami souhlasili. Vždy po dvou absolvovaných parkurech byla zhruba dvacetiminutová přestávka, ve které Michal Hrdlička odpovídal na četné dotazy diváků a učil je povelům a přístupu k práci se zvířaty. Z jiných plemen zkoušeli ne moc úspěšně pracovat s ovceři čtyřmi belgičtí ovčáci (ke zkoušce vloh zkusili jít dva, jeden uspěl) a australský honácký pes (o ovce neměl zájem).

Přišlo se podívat nejen dost diváků (kolem padesáti), ale byli zde i zástupci vedení Svazu chovatelů ovcí a koz v ČR a zástupci Svazu chovatelů masného skotu, i hlavní pořadatel Mezinárodní výstavy hospodářských zvířat v Letňanech (ing. Míka).

Akci sponzorovali: Mitura, s.r.o., Čeladná (výrobky z vlny), fa Medipharm, s.r.o. Hustopeče u Brna (vitaminální probiotické přípravky), fa Aport Tekro, s.r.o., Praha (krmivo pro psy), fa PREMIN, s.r.o. Havlíčkova Borová (minerální lizy pro ovce).

ZVOP splnili border collie JERRY (ISDS), CHOCKIE (ISDS), FERINE Bohemia Alké, HONEY Akumulator, AIRE Ze Skalistých hor, AISCHA Ze Skalistých hor, ALOA Ze Skalistých hor, a belgičtý ovčák groendael BLACK BINT Z kovárny. Neprospěli: border collie ANNY Ayky, belgičtý ovčák groendael VISION Lubanja's.

Zkoušky ZPOP 1 udělali na výborně CHOCKIE (ISDS), SÁRA (ISDS), BRIT Clydebank (ISDS), AIRE Ze Skalistých hor, ALOA Ze Skalistých hor, a na velmi dobře JERRY (ISDS).

Zkoušky ZPOP 2 udělala ETNA Akumulator na výborně.

TRIAL 1

1. - MOUSE di Cambiano - CMKU/BOC/174/99/00 - border collie - 99 b.,
2. - BRIT Clydebank (ISDS) - CMKU/BOC/258/00/99 - pes - border collie - 97 b.,
3. - FRANKIE Akumulator - CMKU/BOC/150/99/00 - border collie - 96 b.,
- 4.-5. - CHOCKIE (ISDS) - CMKU/BOC/??? - fena - border collie - 96 b.,
- 4.-5. - ALOA Ze Skalistých hor - CMKU/BOC/ 222/00 - fena - border collie - 96 b.,
- 6.-8. - LUCKY Su - CMKU/BOC/47/96/95 - border collie - 95 b.,
- 6.-8. - SÁRA (ISDS 248793) - CMKU/BOC/??? - fena - border collie - 95 b.,
- 6.-8. - AIRE Ze Skalistých hor - CMKU/BOC/ 220/00 - fena - border collie - 95 b.,
9. - ETNA Akumulator - CMKU/BOC/131/98/00 - border collie - 92 b.,
10. - JERRY (ISDS) - CMKU/BOC/??? - pes - border collie - 88 b.

TRIAL 2 (rozhodčl: Jiří Zadrobílek)

1. - ETNA Akumulator - CMKU/BOC/131/98/00 - border collie - 95 b.,
2. - FRANKIE Akumulator - CMKU/BOC/150/99/00 - border collie - 75 b.

UKÁZKY VÝCVIKU PSŮ V PASENÍ

Ukázky výcviku ovčáckých psů v ovládní stáda ovcí nebo kachen na různých kynologických i nekynologických akcích se vydaly. Vidělo je mnoho diváků. Je to zajímavá atrakce, ale i příležitost jak lidi seznámit s tímto druhem činnosti.

Co již proběhlo:

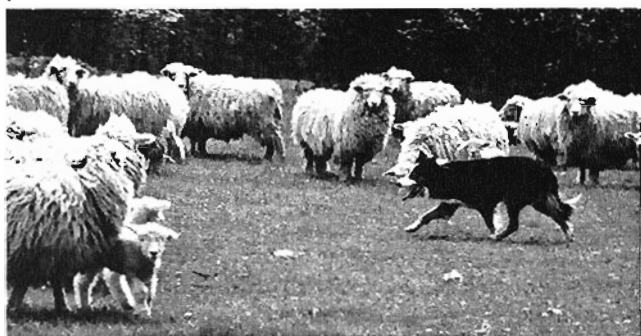
31.3.-1.4. Ostrava - mezinárodní výstava - ukázky pasení kachen, předváděl Michal Hrdlička.

5.5. Lysá nad Labem - oblastní výstava + speciální výstava BC - ukázky pasení kachen, předváděli manželé Loučkoví.

12.5. Praha Vojanovy sady - Speciální výstava ovčáckých a pasterčských psů - ukázky pasení kachen, předváděl R. Loučka.

1.6. Praha 10 Uhřetěves, Rychety - Mezinárodní den dětí - ukázky pasení kachen, předváděla Simona Sochorová.

29.6-1.7. Brno - veletrh kynologických potřeb PROPET a Mezinárodní výstava psů Intercanis - ukázky pasení kachen, předváděli manželé Loučkoví a Michal Hrdlička.

KACHNY NA INTERCANISU

Návštěvníci Mezinárodní výstavy psů INTERCANIS, veletrhu chovatelských potřeb PROPET a koňské show BRNO TROPHY, které se ve stejném termínu začátkem července konaly na výstavišti v Brně, měli v rámci doprovodného programu možnost sledovat ukázky práce border collíí při pasení kachen.

Show s borderkami a kachnami zajišťovali Michal Hrdlička a manželé Loučkoví. Po celé tři dny vždy v každou sudou hodinu od 10 do 18 hodin, pásli s několika borderkami indické běžce i kachny pižmovky (s těmi je jednodušší práce, protože se pohybují pěkně pomalu a v houfu, běžci jsou mnohem chodivější, rychlejší a bystřejší). V sobotu program doplnila Veronika Hejralová a Lenka Šillerová. Se svými borderkami předváděli tanec se psem.

S ukázkami pasení i tance jsme sklídili velký úspěch. Lidé se zastavovali a ptali se, co že je to za šikovné pejsky. Přišlo se podívat i několik novinářů se svými fotografi, byl tam i někdo z televize. Občas se k předvádění přišel podívat i některý z majitelů borderek, které se zúčastnily výstavy nebo závodů agility.

Součástí předváděčky byl i slalom mezi patnáctikilovými pytli krmiv značky firmy FITMIN. Tím se akce stala propagační nejen pro klub BCC CZ, ale i pro firmu FITMIN. Částečně jsme tak naplnili smlouvu o vzájemné spolupráci. Firma nám sponzoruje zpravodaj Borderholic do celkové výše nákladů 20 tisíc Kč, my jsme slíbili dělat jí reklamu na vybraných akcích.

Dobré bylo, že celé naše vystoupení bylo předem plánováno a odkaz na něj byl i v letáku s programem, který dostal každý návštěvník celé třídní akce v Brně. Černou skvmou na vzájemné spolupráci s pořadatelem veletrhu bylo, že Michalovi Hrdličkovi slíbili odměnu nebo cestovné ve výši několika tisíc, no a nakonec mu poslali 200 Kč. Říkal mi, že je ještě na poště vložil zpět do obálky a připsal, že "almužnu" vrací. Bohužel, obdobně tomu bylo i při výstavě v Ostravě, kde předváděl pasení po celé dva dny úplně sám a nakonec mu nedali nic, ani nepoděkovali.

CO BCC CZ CHYSTÁ?

18.8. ZVOP u kachen (rozhodčí S. Sochorová), při Dnech border collíí v Brně

7.-9.9. Mistrovství ČR v pasení ovcí, ZVOP, ZPOP, Rovečné (rozhodčí I. Klaffl z Rakouska a J. Zadrobník pro anglický způsob pasení, prof. Horák pro německý)

12.-13.9. Odborný seminář "Pastvina a zvíře", Brno, pořádá MZLU (chov@mendelu.cz)

14.-16.9. Ukázky pasení ovcí, pravděpodobně i skotu (Hrdlička, Loučka), Přerov, při výstavě hospodářských zvířat

29.-30.9. ZVOP + ZPOP + TRIAL u ovcí (rozhodčí M. Koško a J. Zadrobník), Dobšice u Sobotky

14.10. Mistrovství border collíí v agility 2001 v Praze - Komořanech

18.-20.10. ZVOP + ukázky pasení ovcí a kachen (rozhodčí S. Sochorová, V. Brunclíková a R. Loučka), Praha Letňany, při výstavě hospodářských zvířat

27.10. ZVOP (rozhodčí M. Slunéčko), Praha 10 Uhřetěves, kynologické cvičiště Rychety

27. 10. Bonitace BC, Praha 10 - Uhřetěves (přihlášky zasílejte na adresu: Nikol Hanačiková, Kudlov 280, Zlín 760 01)

23.-24.11. Odborný seminář "Chov ovcí a koz na prahu třetího tisíciletí", Seč, pořádá SCHOK.

Aktuální informace, propozice a změny budou na WEBU: www.volny.cz/bcccz

Kontakt: R. Loučka, 02-67711253, 0603-888362, loucka@vuzv.cz

Situaci, myslím, zachránila firma FITMIN, která každému z nás věnovala jeden patnáctikilový pytel krmení a klub BCC CZ, který uhradil cestovné a parkovné. Je smutné, že pořadatelé výstavy nejsou schopni napsat alespoň děkovný dopis, když už nepošlou peníze. Přitom vložné na výstavě je rok od roku vyšší. Poučením pro pořádání dalších takových akcí je předem s pořadatelem (nejlépe písemně) dohodnout kdo co bude hradit a za co kdo bude zodpovídat.

Dá se říci, že akce se vydala. Určitě to byla dobrá propagace klubu a plemene. Nepřímý užitek z toho může mít každý chovatel border collíí, pokud taková akce přitáhne zájemce o štěňata. Právě v Brně jsme si však uvědomili, že nám pro propagaci borderek a klubu chybějí materiály, nemáme poster ani nástěnky, které bychom mohli na takových akcích vystavit, ani letáky na rozdávání divákům. Na poslední chvíli se podařilo udělat klubové vizitky (alespoň něco) a tři nástěnky (ty jsme sestavovali v pátek ráno před zahájením akce).

Na přípravě kvalitních propagačních materiálů jsme však už začali pracovat. Zpracovali jsme podklady a předali je grafikovi firmy FITMIN. Chceme, aby připravili několik druhů posterů. Klubovou pokladnu to něco bude stát, ale investice se určitě vyplatí. Doufejme, že na dalších akcích se již budeme prezentovat profesionálněji.

Redakce

AGILITY VE SMRŽOVCE

V krásném prostředí Jizerských hor na super kynologickém cvičišti ve Smržovce proběhl ve dnech od 8. do 28. července 2001 již šestý ročník letního výcvikového tábora agility. Na cvičišti je možné Kempování ve stanu nebo karavanu. Je tam WC, sprcha, kotce pro psy, klubovna, plně vybavená kuchyňka (nádoby, plynový sporák, teplá voda, vana, konvice, mikrovlnka) a také bezvadné prostory pro venčení psů.

Letos poprvé byl tábor třítydenní (dříve jen čtrnáctidenní). Sešla se zde již tradičně dobrá parta. Výcvikáři se svým svěřencům intenzivně věnovali a agilisti se svými čtyřnohými kamarády se moc snažili. První týden vedl výcvik Ivoš Bartek, pak již ho převzala šéfvýcvikářka Jitka Novotná, pomáhala jí Markéta Nováková. Ivoš i obě děvčata jsou nejen vynikajícími závodníky, ale i zkušenými instruktory. Pro psy a jejich majitele je účast na táboře perfektní školou - už jen to, že jsou psi ve společnosti s ostatními, že se učí ovladatelnosti a klidu, když zrovna běží parkur jiný pes, majitelé psů si zase pod kontrolou druhých zkoušejí ovládat své tělo při vedení psa. Cvičilo se většinou od 9 hodin do oběda. Pak bylo až do 17 hodiny volno, ten čas se často využíval k výletům do okolí. Odpoledne se zase tak dvě tři hodinky cvičilo. Večer občas zapláí táborák a opékaly se špekáčky. Ve voiných chvílích nebo za deště se pouštělo video o výcviku psů, nebo se šlo do Pivmcovy putyky.

V Pivmcově putyce jsou nám nakloněni, aby ne, vždyť majitelem putyky je Petr Urban, známý kreslíř vtipů, který je také majitelem borderky. Když se náhodou stane a Petr se v putyce objeví právě když tam jsme, bývá veselo. Letos jsme měli opět štěstí, a to hned několikrát.

Petr měl dobrou náladu a tak několika lidem nakreslil ke svému podpisu do knihy i obrázek. Dokonce svolil, že ho můžeme přetisknout v Borderholice - tak tedy exkluzivně některé z jeho originálních obrázků uveřejňujeme.

DYSPLAZIE KYČELNÍCH KLOUBŮ (DKK)

VYŠETŘENÍ KYČELNÍCH KLOUBŮ POMOCÍ RENTGENU ZA ÚČELEM JIŠTĚNÍ ČI VYLOUČENÍ DKK

Proč se vyšetření dělá?

Je nutné z hlediska kontroly dědičnosti zdraví zvířat. Psi, kteří mají onemocnění uložení kyčelního kloubu (Canine Hip Dysplasia, jehož jednou z příčin je recesivní polygenetická vlna), tzv. dysplazii kyčelního kloubu (DKK), mohou mít potíže (i značně bolestivé) s pohyblivostí zadních končetin. Problémy se většinou zvětšují s přibývajícím stářím zvířete, uměrně se zátěží, které je během svého života vystaveno. DKK je dědičně podmíněná - to je ten hlavní problém. Vyšetření DKK je v BCCZ podmínkou k bonitaci a ta podmínkou k přiznání chovnosti psa. Při bonitaci je vylučující vadou pozitivní DKK stupně 3 a vyšší (případně C a vyšší).

- DKK lze zatím zjistit jen pomocí RTG snímku. Snímkování se provádí v narkóze a nalačno.

- RTG se provádí v doporučeném věku - nejdříve však po ukončeném dvanáctém měsíci psa (feny).

POSTUP:

- Veterinární pracoviště, kde Vám RTG DKK udělají, si můžete vybrat podle místa bydliště. RTG však musí být od veterináře, který je k tomu proškolen.

!!! Ne každý MVDr, který vlastní RTG, má zkušenosti s prováděním vyšetření DKK k chovnosti psa!

Poznámka: velmi záleží na tom, aby byl snímek kvalitní, pro psa není zrovna nejlepší, musí-li být RTG opakováno - to se opakuje, je-li snímek označen jako nedostatečný a nezpůsobilý k vyhodnocení.

Petr Urban je již tradičně jedním ze sponzorů táborových soutěží agility. Nejsou to soutěže, které běžně vidáme na závodech, jsou jen pro účastníky tábora a tak si lze vymýšlet. Tradičně se ve Smržovce běží TUNELÁŘ, SUPERSLALOM a GAMBLER, nejoblíbenější však je JETEL (to parkur běží i psovod) a hlavně ŠPEKÁČEK (to musí psovod držet při běhu vůči zavěšený na provázku, vůči je pro psa velkým lákadlem a pro psovoda překážkou při ukazování). Sranda-soutěže jsou bohatě sponzorovány místními podnikateli.

Hejralovo zlatnictví věnovalo stříbrné prstýnky, paní Kovalová z prodejny kynologických potřeb nějaké krmivo a misku, Kotrbancova KOTMA skleněné figurky, pan Dobiáš vánoční ozdoby, Hellas Suchomelová drogistické zboží a potraviny Mullerová žvýkačky a cukrovinky. Významným sponzorem byl i pan Pokorný (také majitel BC), který zajistil odvoz překážek z Prahy. Všem sponzorům bych chtěl moc poděkovat.

I příští rok bude LVT agility ve Smržovce 3 týdny. Pravděpodobně však již to nebude tak, že může každý přijet nebo odjet kdy chce. Plánujeme rozdělit tábor na 3 části. První pro pokročilé (přednost dostanou majitelé belgických ovčáků), druhý týden bude pro začátečníky se psy bez rozdílu plemene, třetí týden bude téměř výhradně pro majitele borderek. K výcviku agility hodláme přidat i výcvik poslušnosti (možná i zkoušky poslušnosti, v plánu jsou na konec prvního týdne).

Loučka

- Termín provedení RTG DKK je třeba u vybraného veterinárního lékaře objednat předem.

- K veterinárnímu lékaři, který bude RTG dělat, je bezpodmínečně nutné vzít s sebou originál průkazu původu dotyčného psa (feny). Lékař mu podle zápisu v PP zkontroluje tetovací číslo u uchu.

- Po kontrole čitelnosti RTG snímku psa, (kontrolu vyžaduje), veterinář do průkazu původu zapíše (s datem a razítkem), že byl pes vyšetřen RTG na DKK. Zkontrolujte, zda je na RTG snímku Vašeho psa jeho správné číslo zápisu (RTG snímek bez tohoto čísla nebude vyhodnocen!) a zda je správně vyplněn doprovodný protokol ke snímku.

- Veterinární lékař, který provedl snímkování, snímek zasílá k vyhodnocení na adresu posuzovatele:

MVDr. Jaromír EKR, Pražská 68, 500 02 Hradec Králové, tel: 049/ 553 32 61

- Tuto adresu oznámí při RTG majitel psa veterináři. RTG DKK je možné si nechat udělat také přímo na tomto centrální pracovišti.

- MVDr. Ekr snímek posoudí a nejpozději do 3 týdnů zasílá majiteli posudek domů - a to dobírkou za 350 Kč. Tento poplatek je za posouzení snímku a za jeho archivaci po dobu 10 let.

- Výsledky snímkování a kopie vyhodnocení se zasílá také poradci chovu. Zápis o výsledku DKK do PP se provádí při bonitaci.

ZÁVĚREM:

Majitel psa/feny hradí:

1) výkon snímkování - hotově, přímo veterinárnímu lékaři, který provedl snímkování - cca 400 Kč - každý veterinární lékař si určuje cenu za RTG sám

2) vyhodnocení snímku - hradí se dobírkou MVDr. J. Ekrovi - poplatek je stanoven pevný, ve výši 350 Kč

Vyhodnocení RTG DKK (pro bonitaci) se provádí pouze 1x v životě psa a jeho výsledek - zapsaný v PP - je neměnný.

vyšetření očního pozadí

Proč se vyšetření dělá? Při tomto vyšetření se sleduje několik geneticky přenosných vad očí:

- PRA - Progresivní retinální atrofie (Progressive Retinal Atrophy, General PRA)
- CEA - Collie Eye Anomaly
- RD - Retinální dysplazie
- PHTL/PHPV - Persist. hyperpl. tunica vascul
- C - Cataract

Progresivní retinální atrofie (Progressive Retinal Atrophy, General PRA)

- PRA je dědičná recesivní nemoc očí, která se obvykle projevuje před prvním rokem věku a může vést přes šeroslepotu postupně až k úplné slepotě. CEA je dědičná polygenetická recesivní nemoc očí. Může být diagnostikována od šesti týdnů věku a s věkem se nezhoršuje. Její vnější projevy sahají od lehkých poruch orientace až po slepotu.

- Vyšetření je nutné z hlediska kontroly dědičnosti zdraví zvířat.
- Vyšetření očí (bez vazby na datum kontroly) je v BCCZ podmínkou k bonitaci a ta podmínkou k přiznání chovnosti psa.
- Vyšetření se provádí již u štěňat od věku 6 týdnů (nejlépe přímo doma u chovatele), to ale není zatím povinné. Pro uchovnění je nutné doložit potvrzení o vyšetření očí (z kterékoliv doby) s negativním nálezem. Vyřazující je pozitivní nález (tzn., je-li zjištěna nemoc). Pro působení v chovu je nutné výsledek o negativnosti vyšetření na PRA aktualizovat až do věku sedmi let tak, aby v okamžiku plánovaného spojení nebylo starší u plemenného psa více než dva roky a u feny tři roky. Od dožitého sedmého roku věku zvířete až do ukončení chovnosti nesmí být vyšetření shodně pro obě pohlaví starší tří let. Pro stanovení data je určující den vykonané kontroly, nikoli datum vystavení potvrzení o výsledku.

- Jedná se o vyšetření, při kterém se neaplikuje narkóza, pouze se mu rozkapou oči. Tím má na určitou dobu rozostřeně vidění, proto ihned po vyšetření nemůže jít třeba na parkur agility.

- Pes by měl být pro toto vyšetření starší jednoho roku (vyšetření štěňat se pro účel bonitace neuznává).

Veterinární lékař provádějící toto vyšetření v ČR pomocí FUNDUS kamery:

MVDr. Jiří Beránek, veterinární ošetrovna, Husova 1747, 530 03 Pardubice, tel. + fax: 040-518566, 040-6262914, mobil: 0603-272796

Zde je možné se objednat na vyšetření. MVDr. Beránek také pravidelně ordinuje v Praze, často vyšetření dělá i na hromadných kynologických akcích (například bonitacích jiných klubů). Je výhodné se s ním o tom dohodnout a termín předem sjednat. MVDr. Beránka budeme zvat i na naše klubové bonitace, termín bude včas oznámen a uveden ve zpravodaji BH.

POSTUP:

- K vyšetření očí je třeba vzít vždy s sebou originál PP.
- Protokol o vyšetření zašle MVDr. Beránek majiteli psa, kopii pak, na základě smlouvy s klubem poradci chovu.
- Majitel psa/feny hradí celkový výkon, poštovné a vyhodnocení, což nyní činí 400 Kč.
- Protokol o vyšetření očí se předkládá při bonitaci.

UPOZORNĚNÍ:

Je nutné, aby jste si kontrolovali, zda Váš chovný pes či chovná fena nemá již prošlé vyšetření PRA/CEA (platnost:

psi - 2 roky, feny - 3 roky). Pokud tato vyšetření nebudou včas opakována a budou již prošlá, bude se k tomuto přistupovat tak, jako by jim vyšetření PRA/CEA chybělo!!!!

Collie eye anomaly (CEA)

CEA je onemocněním vnitřních struktur oka, které postihuje zejména, ale ne výlučně collie a jim příbuzné rasy. Nejrozšířenější je u dlouhosrstých collíí (v USA až 85 % populace) a šeltíí (40-60 % populace).

Nejprve trochu anatomie

Pozadí oka se skládá ze tří vrstev: sítnice (retina), cévnatky (choroid) a bělimy (sclera). Cévnatka tvoří vrstvu, která zásobuje sítnici živinami. Na rozhraní mezi sítnicí a cévnatkou je pigmentová vrstva a tapetum lucidum, struktura, která odráží světlo a umožňuje psům lepší vidění za šera. Tapetum má tvar půlměsíce a nachází se pouze v horních dvou třetinách očního pozadí. Tím je omezeno oslíkování psa přezářenou oblohou. Tapetum je také zodpovědné za svícení očí psů v noci. Sítnice obsahuje světlocitlivé nervové buňky. Bělimy je jakýmsi očním pouzdem, které chrání oko a pomáhá držet jeho tvar. Mírně vystředěně směrem k nosní části vystupuje z oka oční nerv. Místo, ve kterém je napojen na sítnici není citlivé na světlo a nazývá se slepá skvrna.

CEA je onemocnění, které postihuje cévnatku a bělimu. Onemocnění se projevuje u obou očí, ne nutně však jsou obě oči postiženy stejně. V nejmírnější formě není zrak téměř postižen, ale formy nejtěžší mohou způsobit až slepotu. Onemocnění není progresivní, to znamená, že poškození oka touto dědičnou chorobou se v průběhu času nezvětšuje. Může však dojít ke zhoršení druhotných komplikací.

V současné době je obvykle poškození očí klasifikováno do čtyř stupňů:

1. Choroidal Hypoplasia (nedostatečný vývoj cévnatky).
2. Coloboma (poškození očního nervu v místě slepé skvrny nebo jejího okolí).
3. Odchlípení sítnice.
4. Intra-ocular Haemorrhage (vnitřní krvácení).

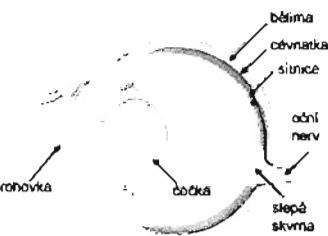
Choroidal Hypoplasia

Tento stupeň onemocnění je základní a jsou jím postiženi v různé míře všichni psi s CEA. Jedná se o komplikovanou poruchu cévnatky v jedné nebo více oblastech oka. Porucha se projevuje zejména úbytkem pigmentu. V nejtěžších případech dochází k takovému poškození pigmentové tkáně oka, že je skrz sítnici přímo vidět bělimy. Někdy může bohužel dojít k situaci, kdy je lehce poškozená pigmentace znovu vyplněna a oko se zdá být i při vyšetření normální (go normal). To je velmi nebezpečné, protože takový jedinec přenáší gen CEA na všechny své potomky. Protože k vyplnění skvrn pigmentem dochází v raných stádiích života psa, ukazuje se jako velmi důležité kontrolovat oči štěňat ve věku šest až sedm týdnů. Po osmém týdnu života už může být pozdě. Chovatelská komise klubu BCC CZ zvažuje možnost zavedení povinné kontroly očí před zápisem štěňat a rozhodně ji všem chovatelům doporučuje. Test očí na výskyt CEA je jednou z podmínek zápisu štěňat border collíí do registru ISDS.

Detekce choroby je značně komplikovaná u merle psů, neboť jejich cévnatka má skvrny s menším obsahem pigmentu zcela normálně (merle eyes). V důsledku toho dochází u merle psů ve světě ke zhruba 10% mylných diagnostik CEA.

Coloboma

Coloboma je poruchou bělimy projevující se jejím velkým ztenčením až proděravěním. Otvor může být ve slepé skvrně (Papillary Coloboma) nebo v těsně sousedící oblasti (Peripapillary Colo-

boma). Malá postižení nemusí mít velký vliv na zrak psa, protože obě oči nejsou obvykle postiženy ve stejném místě a chybějící informace z jednoho oka je doplněna druhým. Rozsáhlejší postižené oblasti vedou téměř vždy k částečnému odchlípení sítnice.

Odchlípení sítnice

K odchlípení sítnice dochází v místech, kde je oddělena od níže ležících vrstev oka. Dochází tak k jejímu uvolnění, které vede ke zvlnění sítnice a případně i ke vzniku přehybů. Zrak je v tomto případě vždy postižen a kompletní oddělení sítnice končí slepotou. Zde právě může dojít ke zdánlivému rozšíření choroby. Pes může přijít o zbytky zraku v důsledku přechodu od částečného odchlípení sítnice k úplnému. Je to však jen rozvoj druhotných příznaků, ne samotné choroby.

Intra-ocular Haemorrhage

Vnitrooční krvácení je nejtěžší formou CEA. Ke krvácení dochází v důsledku odchlípení sítnice. U velmi mladých psů může dojít k částečnému napravení škod způsobených krvácením, je však velmi pravděpodobné, že se krvácení bude opakovat.

Dědičnost CEA

Dědičnost CEA je jednoduchá, autosomální a recesivní. To znamená, že onemocnění je přenášeno jediným genem, který je

recesivní. Onemocnění není vázáno na pohlaví. Recesivita genu (viz předchozí články o genetice ve zpravodaji CH 3/2000) způsobuje, že ke vzniku choroby dojde pouze v případě, kdy potomek zdědí dvě alely CEA od otce i matky zároveň. Jedinci s jedinou alelou CEA se stávají přenašeči. Nemoc se u nich neprojevuje, ale oni ji dále šíří. Může se tedy stát, že se objeví postižený jedinec, který je potomkem dvou klinicky zdravých jedinců. Recesivní charakter dědičnosti choroby je značně záladný a napomohl jejímu velkému rozšíření. V současné době jsou vedeny závěrečné práce na vývoji genetického testu pozitivitu na CEA. To by boj s touto zákeřnou chorobou mohlo v budoucnu značně usnadnit.

BCCZ a CEA

Až do nedávna se nás tato choroba zdánlivě netýkala. Přesto jsme o problematice CEA a vyšetření očí uvedli v našem zpravodaji několik článků. Nedávno se objevil první pozitivní výsledek a jak už bylo naznačeno výše, chovatelská komise a výbor klubu zvažují vhodná opatření k omezení jejího šíření.

RNDr. Michal Krejčí

VÝSTAVY

8.4.2001, MVP WIESELBURG (Rakousko)

Rozhodčí: dorost. tř. mladých - Vladimír Mojžíš (ČR), ostatní - Tibor Gellen (Maďarsko)

PSI, třída dorostu:

VN - CHESTER OF PINWOOD COUNTRY, ch. B. Bärli, m. E. Eichler
VN - KENNETH OF JENNIFER'S BONFIRE, ch. J. Hofreither, m. D. Gabriela

VN - KNOX OF JENNIFER'S BONFIRE, ch. + m. J. Hofreither

PSI, třída mladých:

V1, JB - BORDERLINE COUNTRY RIVERDANCE, ch. H. Poschacher, m. S. Hofmann

V2 - BORDERLINE COUNTRY SPOT, ch. H. Poschacher, maj. M. Kuh-teubl

VD3 - LIZA'S BORDER KELLY BLUE, ch. E. Kotschy, m. S. Schachenhofer

PSI, meztřída:

V1, CACA - BLACKFACE OF PINWOOD COUNTRY, ch. B. Bärli, m. J. Floh

PSI, třída otevřená:

V1, CACA, CACIB - ARROW FROM THE LOVELY ANNIE, ch. S. Papst, m. E. Schulcz

V2, r.CACA, r.CACIB - WENDEVICK USECASPER, ch. M.-L. Driessens, m. H. Půlpánová

V3 - LIZA'S BORDER IAN BLACK, ch. E. Kotschy, m. A. Wannbacher

VD4 - JASON OF JENNIFER'S BONFIRE, ch. J. Hofreither, m. S. Mladek

FENY, třída dorostu:

VN - KAYE OF JENNIFER'S BONFIRE, ch. J. Hofreither, m. N. Karisch

FENY, třída mladých:

V1, JB - BORDERLINE COUNTRY SKY, ch. H. Poschacher, m. I. König

V2 - BORDERLINE COUNTRY SUNRISE, ch. + m.H. Poschacher

V3 - AIRA BLACK THUNDERBOLT, ch.D.Fazekašová, m.C. Reis

V - ASHLEY CHARMING LADY OF GREEN BORDERLINE, ch. L. Schlätzer, m. C. Eichmeir

V - BORDERLINE COUNTRY SAL' SHADOW, ch. H. Poschacher, m. C. Lecher

V - FASHIONABLE-FAY OF MOUNT STERLING, ch. P. Kurtz, m. A. Bauer

V - LIZA'S BORDER KENYA RED, ch. + m. E. Kotschy

FENY, meztřída:

V1, CACA, r.CACIB - GLARE BOHEMIA ALKÉ, ch. A. Grygarová, m. H. Půlpánová

FENY, třída otevřená:

V1, CACA, CACIB, BOB - ANGELFACE OF PINWOOD COUNTRY, ch. + m. B. Bärli

VD2 - CHIARA OF MOUNT STERLING, ch. P. Kurtz, m. J. Hofreither

VD3 - BORDERLINE COUNTRY ORNELLA, ch. H. Poschacher, m. D. Ollrom

VD4 - BABE ABC, ch. A. Haydn, m. A. Rulí

VD - JUST FOR FUN OF JENNIFER'S BONFIRE, ch. J. Hofreither, m. R. Oeltze

VD - LIZA'S BORDER GYPSY, ch. E. Kotschy, m. N. Mair

FENY, třída pracovní:

V1, CACA - EYLIN OF MAGIC BORDER'S, ch. + m. M. Fuchs

28.4.2001, MVP OPOLE (Polsko)

Rozhodčí: Sandor Szabo (Maďarsko)

PSI, meztřída:

V1, CWC - TERMINATOR VOM KUSCHELMUSCHEL, ch. I. Schmitt, m. A. Dogs

V2 - GHENT BOHEMIA ALKÉ, ch. A.Grygarová m. H. Písarčíková + M. Polášková

Vyloučen BLUES BLACK ENERGIZER, ch. T. Pecold, m. S. Stiller

PSI, třída otevřená:

V1, CWC, r. CACIB GARY BOHEMIA ALKÉ, ch. A. Grygarová m. T. Pecold

V2 - AYKI BLACK ENERGIZER, ch. T. Pecold, m. B. Stiller

PSI, třída šampionů:

V1, CWC, CACIB - CH. WENDEVICK USECASPER, ch. M.-L. Driessens, m. H. Půlpánová

FENY, třída mladých:

V1, VM - BRAINS N BEAUTY BELLA PRIMADONNA, ch.+ m. A. Dogs

V2 - BRISKNESS BONNIE TYLER, ch. A. Kortuola, m. S. Olechowska

FENY, meztřída:

V1, CWC - TOSARI FLIES HIGH, ch. S. Carver, m. L. Svobodová

V2 - WHOOPY BLUE VOM KUSCHELMUSCHEL, ch. I. Schmitt, m. A. Dogs

V3 - BEBE ENERGIZER, ch. + m. T. Pecold

FENY, třída otevřená:

VD - ALLY BLACK ENERGIZER, ch. T. Pecold, m. E. Suchoň

FENY, třída šampionů:

V1, CWC, CACIB, BOB - CH. GLARE BOHEMIA ALKÉ, ch. A. Grygarová, m. H. Půlpánová

24.3.2001, NVP NITRA (SR)

Rozhodčí: Niciewicz Jadwiga (Polsko)

PSI, třída mladých:

V1, CAJC, BOB - ADAM FOXY FOX, ch. H. Půlpánová, m. R. Košťálová

V2 - ARCO BLACK THUNDERBOLT, ch. D. Fazekašová, m. M. Kosa

FENY, třída mladých

V1 - ARNICA BLACK THUNDERBOLT, ch. D. Fazekašová, m. O. Čunderlíková

FENY, meztřída

V1 - BLAZE BLACK CHEVERS, ch. + m. N. Hanačíková

FENY, třída otevřená

V1, CAC - ANGELFACE OF PINWOOD COUNTRY, ch. + m. B. Bartl

V2, r.CAC - BABY TE PITO O TE HENUA, ch. Z. Klasová, m. M. Bystřická

FENY, třída šampionů

V1, CAC - ADORA AKUMULATOR, ch. R. Loučka, m. N. Hanačíková

31.3.2001, NVP OSTRAVA

Rozhodčí: Jaroslav Matyáš (Slovensko)

PSI, třída mladých:

V1, CAJC - TED FROM SCOTISH ROY V. BEUTENHOF, ch. I. + H. Mösner, m. A. Grygarová

PSI, meztřída:

V1, CAC - GHENT BOHEMIA ALKÉ, ch. A. Grygarová, m. H. Pisarčíková

PSI, třída otevřená:

V1, CAC, BOB - GREY BOHEMIA ALKÉ, ch. + m. A. Grygarová

PSI, třída vítězů:

V1, CAC - ACCORD BLACK CHEVERS, ch. N. Hanačíková, m. R. Javoříková

FENY, třída mladých

V1, CAJC - ALMA FOXY FOX, ch. H. Půlpánová, m. I. Šarochová

V2 - ANELIM ZE SKALISTÝCH HOR, ch. + m. M. Lorková

FENY, meztřída

V1, CAC - TOSARI FLIES HIGH, ch. S. Carver, m. L. Svobodová

5.5.2001, SV BC, LYSÁ NAD LABEM

Rozhodčí: Milan Krinke (ČR)

PSI, třída mladých:

V1, CAJC - BATTOS OD STŘÍBŘECKÝCH RYBNÍKŮ, ch. J. Hutter, m. E. Koliandrová

V2 - TED FROM SCOTTISH ROY VOM BEUTENHOF, ch. I. a H. Mösner, m. A. Grygarová

V3 ANDY FOXY FOX, ch. H. Půlpánová, m. K. Glaserová

VD4 CAICK COLY QUEEN, ch. Š. Barcalová, m. L. Nosová

PSI, meztřída:

V1, CAC, Vítěz spec. výstavy - ADAM FOXY FOX, ch. H. Půlpánová, m. R. Košťálová

V2, r.CAC ANGEL BLACK TENNANT, ch. Š. Fingerová, m. T. Paukert

PSI, třída pracovní:

V1, CAC - MOUSE DI CAMBIANO, ch. M. T. Garabelli, m. R. Loučka

V2, r.CAC - EAGER BOHEMIA ALKÉ, ch. A. Grygarová, m. A. Králová

PSI, třída otevřená:

V1, CAC - GREY BOHEMIA ALKÉ, ch. + m. A. Grygarová

V2, r.CAC - ANWAR JACK Z ČERNOBÍLÝCH, ch. M. Švarcová, m. B. Kacířková

V3 - FRISK BOHEMIA ALKÉ, ch. A. Grygarová, m. J. Mlčochová

PSI, třída vítězů:

V1, CAC - DRAKE BOHEMIA ALKÉ, ch. A. Grygarová, m. P. Škaroupková

FENY, třída mladých:

V1, CAJC, BOB - CHUBBY BOHEMIA ALKÉ, m. + ch. A. Grygarová

V2 - CLAIRE COLY QUEEN, ch. Š. Barcalová, m. L. Rychetská

FENY, meztřída:

V1, CAC - TOSARI FLIES HIGH, ch. S. Carver, m. L. Svobodová

FENY, třída pracovní:

V1 - ARINA Z ČESALKY, ch. J. Hejduk, m. S. Balogová

FENY, třída vítězů:

V1, CAC, Vítěz spec. výstavy - GLARE BOHEMIA ALKÉ, ch. A. Grygarová, m. H. Půlpánová

12.5.2001, SV OVČÁCKÝCH PSŮ, PRAHA 1, VOJANOVY SADY

Rozhodčí: Řehánek (ČR)

PSI, třída pracovní:

V1, Vítěz plemene - EAGER BOHEMIA ALKÉ, ch. A. Grygarová, m. A. Králová

FENY, třída mladých:

V1 - GAME AKUMULATOR, ch. a m. R. Loučka

26.5.2001, MVP LITOMĚŘICE

Rozhodčí: Vladimír Mojžíš (ČR)

PSI, třída mladých:

V1, CAJC - WENDEVICK ZEPHYR, ch. M.-L. Driessens, m. Š. Fingerová

V2 - BATTOS OD STŘÍBŘECKÝCH RYBNÍKŮ, ch. J. Hutter, m. E. Koliandrová

V3 - ANGULO RUBÍNOVÉ SRDCE, ch. S. Sochorová, m. V. Slabý

PSI, meztřída:

V1, CAC - ADAM FOXY FOX, ch. H. Půlpánová, m. R. Košťálová

V2, r.CAC - ANGEL BLACK TENNANT, ch. Š. Fingerová, m. T. Paukert

PSI, třída otevřená:

V1, CAC, r. CACIB - GREY BOHEMIA ALKÉ, ch. + m. A. Grygarová

V2, r.CAC - GHENT BOHEMIA ALKÉ, ch. A. Grygarová, m. H. Pisarčíková + M. Polášková

V - FRISK BOHEMIA ALKÉ, ch. A. Grygarová, m. J. Mlčochová

V - ANWAR JACK Z ČERNOBÍLÝCH, ch. M. Švarcová, m. B. Kacířková

V - AENEAS BLACK CHEVERS, ch. N. Hanačíková, m. L. Cvachová

PSI, třída šampionů

V1, CAC, CACIB, BOB - CH. WENDEVICK USECASPER, ch. M.-L. Driessens, m. H. Půlpánová

FENY, třída mladých:

V1, CAJC - FLIPI CZECHMATE, ch. F. Novák, m. A. Schelingerová

FENY, meztřída:

V1, CAC, CACIB - TOSARI FLIES HIGH, ch. S. Carver, m. L. Svobodová

FENY, třída otevřená:

VD - DUCKY AKUMULATOR, ch. R. Loučka, m. K. Hurtuk

FENY, třída šampionů:

V1, CAC, r.CACIB - CH. DEUCE CZECHMATE, ch. F. Novák, m. Š. Fingerová + J. Vajc

2.6.2001, SV BC, NITRA (SR)

Rozhodčí: Jaroslav Matyáš (Slovensko)

PSI, třída mladých

V1, CAC - CHESTER OF PINWOOD COUNTRY, ch. B. Bartl, m. E. Eichler

V2 - ADAM FOXY FOX, ch. H. Půlpánová, m. R. Košťálová

V3 - ARCO BLACK THUNDERBOLT, ch. D. Fazekašová, m. M. Kosa

PSI, třída otevřená

V1, CAC - GREY BOHEMIA ALKÉ, ch. + m. A. Grygarová

PSI, třída pracovní

V1, CAC, BOB - ICH. DUNCAN BOHEMIA ALKÉ, ch. + m. A. Grygarová

PSI, třída vítězů

V1, CAC - CH. WENDEVICK USECASPER, ch. M.-L. Driessens, m. H. Půlpánová

FENY, třída mladých

V1, CAJC - AIMEE BLACK THUNDERBOLT, ch. D. Fazekašová, m. J. Juhássová

V2 - ARNICA BLACK THUNDERBOLT, ch. D. Fazekašová, m. D. Fazekašová + O. Čunderlíková

FENY, třída otevřená

V1, CAC - BABY TE PITO O TE HENUA, ch. L. Klas, m. M. Bystrická

FENY, třída pracovní

VD1 - ANGELFACE OF PINWOOD COUNTRY, ch. + m. B. Bártl

VD2 - CH. DETÁNIA BOHEMIA ALKÉ, ch. A. Grygarová, m. D. + P. Fazekašovi

FENY, třída vítězů

V1, CAC - CH. GLARE BOHEMIA ALKÉ, ch. A. Grygarová, m. H. Půlpánová

V2, r.CAC - CH. ADORA AKUMULATOR, ch. R. Loučka, m. N. Hanačková

NE KAŽDÝ TITUL POTĚŠÍ

Letos již po třetí jsem odjela na Slovensko hájit "naše barvy", tentokrát na speciální výstavu border collíí, která se konala 2.6.2001 v Nitře. Z Čech jsem nepřijela jediná, i zúčastnili se i další vystavovatelé, a také využili možnosti hned druhý den zkusit štěstí na mezinárodní výstavě konané ve stejném areálu.

Pro srovnání, loňské speciálky se zúčastnilo osm borderek, letos jich bylo přihlášených sedmnáct (čtyři nepřijeli).

I když většina našich borderek odjela s titulem, spokojený snad nikdo nebyl. Prvním překvapením bylo, že rozhodčí (J. Matyáš ze Slovenska) posoudil psa, neřekl majiteli ani publiku ani slovo, a již volala vedoucí kruhu dalšího. A tak jen snad podle toho, že vystavovatel nedostal posudek, mohl usoudit, že má titul a postupuje do další soutěže.

Na speciální výstavě to bývá titul Vítěz speciální výstavy, který je často velice ceněn. Bohužel zde jsme se nedočkali. Tento titul se nezadával, zřejmě z finančních důvodů. Nedostali jsme ani tradiční stužky, které označují zadanou známku, ani kokardu, ani pohár (loni jsem ho dostala). Jen Duncan za BOBa získal něco, co vzdáleně pohár připomínalo. Na výstavu jistě nikdo z nás nejezdí proto, aby doma rozšířil svou sbírku pohárů a trofejí. Ale myslím si, že tak významná akce by si zasloužila lepší přístup od pořadatele. Za nemalý výstavní poplatek 500 Kč by si to snad úspěšní vystavovatelé zasloužili.

Ještě jeden nepřijemný zážitek. Byl to mobilní telefon v rukách pana rozhodčího ve chvíli, kdy jsme s Nikol Hanačkovou hypnotizovaly pohledem své feny ve výstavním postoji. Není jednoduché udržet neposednou borderku chvíli v klidu, když se to konečně povede a já se podívám na rozhodčího, jestli se teď dívá a on telefonuje, je to opravdu velice nepřijemné.

Snad se příští rok od slovenského klubu dočkáme speciální výstavy zase tak pěkné jako byly ty předešlé.

3.6.2001, MVP NITRA (SR)

Rozhodčí: Edith Soltész (Rakousko)

PSI, třída mladých

V1, CAJC - ADAM FOXY FOX, ch. H. Půlpánová, m. R. Košťálová

V2 - ARCO BLACK THUNDERBOLT, ch. D. Fazekašová, m. M. Kosa

PSI, třída otevřená

V1, CAC, r.CACIB - GREY BOHEMIA ALKÉ, ch. + m. A. Grygarová

PSI, třída šampiónů

V1, CAC, CACIB, BOB - CH. WENDEVICK USECASPER, ch. M.-L. Driessens, m. H. Půlpánová

FENY, meztřída

V1, CAC, r.CACIB - TOSARI FLIES HIGH, ch. S. Carver, m. L. Svobodová

VD - ANETA BOHEMIA JUKON, ch. J. Konrád, m. K. Macků

FENY, třída otevřená

V1, CAC, CACIB - BLAZE BLACK CHEVERS, ch. + m. N. Hanačková

FENY, třída šampiónů

V1, CAC - CH. GLARE BOHEMIA ALKÉ, ch. A. Grygarová, m. H. Půlpánová

V2, r.CAC - CH. ADORA AKUMULATOR, ch. R. Loučka, m. N. Hanačková

16.6.2001, MVP PRAHA

Rozhodčí: Felix Cosme (Anglie)

PSI, třída mladých

V1, CAJC - WENDEVICK ZEPHYR, ch. M.-L. Driessens, m. Š. Fingerová

V2 - CAICK COLY QUEEN, ch. Š. Barcalová, m. L. Nosová

VD3 - BATTOS OD STŘÍBŘECKÝCH RYBNÍKŮ, ch. J. Hutter, m. E. Koliandrová

VD4 - ARGILL RUBÍNOVÉ SRDCE, ch. S. Sochorová, m. J. Šímová

PSI, meztřída

V1 - ADAM FOXY FOX, ch. H. Půlpánová, m. R. Košťálová

V2 - ANDY BOHEMIA JUKON, ch. J. Konrád, m. V. Schaidt

PSI, třída otevřená

V1 - ANWAR JACK Z ČERNOBÍLÝCH, ch. M. Švarcová, m. B. Kacířková

PSI, třída pracovní

V1, CAC - EAGER BOHEMIA ALKÉ, ch. A. Grygarová, m. A. Krátová

PSI, třída šampiónů

V1, CAC, CACIB, BOB - ICH. DUNCAN BOHEMIA ALKÉ, ch. + m. A. Grygarová

V2, r.CAC, r.CACIB - CH. WENDEVICK USECASPER, ch. M.-L. Driessens, m. H. Půlpánová

FENY, třída mladých

V1, CAJC - CHUBBY BOHEMIA ALKÉ, ch. + m. A. Grygarová

V2 - FLIPI CZECHMATE, ch. F. Novák, m. A. Schelingerová

V3 - CHEYLLA BOHEMIA ALKÉ, ch. A. Grygarová, m. R. Dočekalová

V4 - ARGE MIVEKO, ch. M. Koško, m. K. Kluta

V - GAME AKUMULATOR, ch.+ m. R. Loučka

VD - ARDETTA DARLEY ARABIAN, ch. V. Cápálová, m. E. Velcová

FENY, meztřída

V1 - ANETA BOHEMIA JUKON, ch. J. Konrád, m. K. Macků

FENY, třída otevřená

V1 - ANET Z ČESÁLKY, ch. J. Hejduk, m. P. Dušková,

FENY, třída šampiónů

V1, CAC, CACIB - CH. GLARE BOHEMIA ALKÉ, ch. A. Grygarová, m. H. Půlpánová

V2, r.CAC, r.CACIB - CH. DEUCE CZECHMATE, ch. F. Novák, m. Š. Fingerová

Myslím, že Felix Cosme na nás byl hodný, VD zadal jen několikrát. Borderky posuzoval opravdu důkladně, trvalo mu to asi tři hodiny.

Felix Cosme gratuluje A.Grygarové, jejíž ICH Duncan Bohemia Alké získal v Praze BOB a CACIB, CH Wendewick Usecasper H.Půlpánové obdržel r.CACIB.

V předvečer výstavy v Praze Chuchli Felix Cosme přednášel o chovu border collíí

30.6.2001, MVP BRNO

Rozhodčí: Daniel Stanko (ČR)

PSI, třída mladých

V1, CAJC - WENDEVICK ZEPHYR, ch. M.-L. Driessens, m. Š. Fingerová

V2 - ADAM FOXY FOX, ch. H. Púpánová, m. R. Košťálová

VD 3 - CHAIN BOHEMIA ALKÉ, ch. A. Grygarová, m. A. Borovičková

VD4 - BATTOS OD STŘÍBŘECKÝCH RYBNÍKŮ, ch. J. Hutter, m. E. Koliandrová

D - CAICK COLY QUEEN, ch. Š. Barcalová, m. L. Nosová

PSI, třída otevřená

V1 - GHENT BOHEMIA ALKÉ, ch. A. Grygarová, m. H. Pisarčíková + M. Polášková

V2 - CONY CZECHMATE, ch. F. Novák, m. A. Vičarová

VD3 - GREY BOHEMIA ALKÉ, ch. + m. A. Grygarová

D - ARCON BLACK CHEVERS, ch. N. Hanačíková, m. H. Kosíková

PSI, třída šampionů

V1 - CH. BORDERGUARD BRANDY, ch. D. Benedek, m. K. Kerényi

V2 - CH. WENDEVICK USECASPER, ch. M.-L. Driessens, m. H. Púlpánová

FENY, třída mladých

V1, CAJC - CHUBBY BOHEMIA ALKÉ, ch. + m. A. Grygarová

V2 - ANELIN ZE SKALISTÝCH HOR, ch. + m. M. Lorková

VD3 - AIRE ZE SKALISTÝCH HOR, ch. M. Lorková, m. A. Kynclová

VD4 - ALLOA ZE SKALISTÝCH HOR, ch. M. Lorková, m. M. Hrdlička

D - AISCHA ZE SKALISTÝCH HOR, ch. M. Lorková, m. M. Halčín

FENY, mezitřída

V1 - ALMA FOXY FOX, ch. H. Púlpánová, m. I. Šárochová

V2 - TOSARI FLIES HIGH, ch. S. Carver, m. L. Svobodová

FENY, třída otevřená

V1, CAC, r.CACIB - BESSY COLY QUEEN, ch. Š. Barcalová, m. L. Rychetská

V2 - FERINE BOHEMIA ALKÉ, ch. A. Grygarová, m. V. Cápálová

FENY, třída šampionů

V1, CAC, CACIB, BOB - CH DEUCE CZECHMATE, ch. F. Novák, m. Š. Fingerová

V2, r. CAC - CH. BIYA BOHEMIA ALKÉ, ch. A. Grygarová, m. M. Lorková

V3 - CH. GLARE BOHEMIA ALKÉ, ch. A. Grygarová, m. H. Púlpánová

VZPOMÍNKA NA MVP BRNO

Když jsem v červnu psala článek o nepodařené speciální výstavě v Nitře, nenapadlo mě, že může být ještě hůř. A bylo, v Brně. Na poslední chvíli změnil pořadatel MVP rozhodčího pro bor-

derky. Francouz, který nás měl posuzovat, může BC posuzovat pouze ve Francii. Bohužel pár dní před výstavou se pořadatelům výstavy nepodařilo sehnat nikoho jiného, než MVDr. Stanka. Již na několika výstavách jsem měla možnost zažít jeho posuzování a bylo mi jasné, že ani dnes to nebude jednoduché. A brzy se to ukázalo.

Do kruhu nastupují mladí psi, je jich pět. První odchází Caick Coly Queen s dobrou, to snad ne. V Praze od Cosmeho získal výbornou. To je teda skok. Další odchází Battos od Stříbřeckých rybníků s VD. Už několikrát získal CAJC. Začíná se mně dělat špatně a zbytek výstavy již vnímám jen v útržcích. Pan rozhodčí nespěchá, ten den má jen border collie, přihlásil se jich rekordní počet - pětadvacet. Na každého psa nadiktuje zapisovatele dlouhý posudek a ještě prohodí pár vět o tom jak jsou border collie hrozně, kam ten chov spěje. Čas poskočil a v kruhu jsou psi z třídy otevřené. Pan rozhodčí bere do ruky míru, copak se mu nezdá? Měří Greye Bohemia Alké, sice v půlce zad, ale výsledek 47 cm - to je na VD, chudák jeden malý. Pan rozhodčí poučuje paní Grygarovou, aby si s takovým psem nedělala ostudu a nekazila si dobré jméno. Ještě že jí poradil, dobrá rada nad zlato.

Jé, už jdu já s Casprem, je mně špatně a vím, že si asi také vyslechnu hodně negativního, už v Českých Budějovicích se mu Casper nelíbil. Druhý pes v kruhu přijel až z Maďarska. Rozhodčí ke mně přistupuje a vítá mě slovy: "Nechápu proč takového psa hlásíte na výstavu". V hlavě mně bleskla myšlenka: "Kdybych věděla, že tady budete, nehlásila bych se". Raději ale zatnu zuby a čekám, co pan rozhodčí nadiktuje zapisovateli. Posudek není špatný: "Pes střední velikosti, harmonický v každém směru, typické chody, srst není ve výstavní kondici, chrup v pořádku". Na řadu jde maďarský pes. Pan rozhodčí začíná konverzaci v němčině. Maďarka jen kývá hlavou, mám pocit, že moc nerozumí, ten den je to možná výhoda. Získáváme obě výbornou, nevím jestli se mám divit nebo radovat.

Trošku jsem se vzpamatovala, podělila o zážitky s ostatními a už je v kruhu mezitřída fen. Jsou jen dvě, Němka nepřišla, udělala dobře. Po chvíli se dozvěděla Lenka Svobodová, že by pan rozhodčí nepoznal v její feně border collie. Snad konečně nepřiznal, že standard BC není jeho silná stránka? Ne, jen všechny jeho výroky hraničí s urážkami. Ivana Šárochová ušetřila, má v ceně výstavy i veterinární vyšetření. Diagnóza zní: "To je onemocnění nervového systému - fena dává při vystavování hlavu na stranu, asi by se měla léčit a ne jezdit na výstavě". Obě odcházejí s výbornou, ale radost na jejich tvářích není vidět.

Než jsem si opsala výsledky z tabule, jsem zase na řadě, tentokrát s Glare. Jsem trošku klidnější, v Českých Budějovicích dostala od dr. Stanka CAC. Ve třídě šampionů jsme tle, nastupuji poslední, první odcházím. Fena je malá (47 cm na zádech) a prý vypadá jako boxer. Přemýšlím, zda nemám zůstat na výstavě do neděle a zkusit štěstí znovu. Jen nevím, jestli mám jít do kruhu mezi boxery žíhané nebo zlaté.

Pan rozhodčí zachránil pořadatele, vzal to na poslední chvíli a ještě jim ušetřil poháry, medaile a kokardy. Titulů se moc nerozdalo. Jen mnoho vystavovatelů mělo pokaženou náladu.

O MVP v Brně bych toho mohla napsat ještě mnoho, ale raději nechám místo ve zpravodaji pro optimistické a pozitivní příspěvky.

P.S. Tento článek je napsán s velkou dávkou ironie, jinak mně to nešlo. Vy, co jste byli na výstavě v Brně poprvé nebo se teprve na výstavu chystáte, nezoufejte, vždy to není takové.

Vysvětlivky: MVP (mezinárodní výstava psů), NVP (národní), SV (speciální), KV (klubová), BC (border collie).

Za možné chyby se omlouvám. V poslední době se výsledky na tabule už vůbec nepišou, a zjistit jak kdo dopadl je občas práce pro detektiva.

Helena Púlpánová

PRVNÍ FULL CHAMPION VE VELKÉ BRITÁNII

V Borderholicu číslo 6 psal Michal Krejčí o náročném pracovním testu, jehož splněním mohou ve Velké Británii border collie, které předtím na výstavách dostaly od třech různých rozhodčích nejvyšší ocenění typu CACIB, získat titul FULL CHAMPION. V ročence britského Kennel Clubu z roku 2000 se hovoří o prvním psu, kterému se tento titul podařilo získat (pozn. red.: piší tam, že to je zároveň zatím pes jediný, ani se nám to nechce věřit). Tím prvním (a možná jediným) je CH. LOCHEIL LOOK NORTH, zvaný "NAP". Majitel Napa pan H. Turner napsal o svém úspěchu pěkný článek. Myslím, že bude zajímat i vás:

"V sobotu 14. května 1994 Nap splnil pracovní test pro show border collie. Na první pokus. Na tento úspěch jsem velice hrdý, protože jsem Napa choval, trénoval i vedl sám.

Nap poprvé uviděl ovce ve svých dvou letech, ihned ovšem začal pracovat tak, že ke mně s úžasným stylem a odpovědností začal ovce přivádět. Obvykle byl se mnou schopen úzké spolupráce. Sám jsem vlastní ovce neměl, ale mohl jsem jezdit za lidmi, kteří mi dovolili s nimi pracovat. Nejprve jim Nap ale musel ukázat, že je pod dobrou kontrolou a že s ním nejsou problémy, pak je půjčili. Tím, že se mohl dívat a později pracovat s ovci několik let, tím, že získal mnoho zkušeností s tréninkem v jiných kynologických disciplínách, tím že jsem přečetl mnoho knih o tréninku psů u ovci a měl jsem možnost být připravován Glynnem Jonesem, měl jsem úspěch.

Spolu s Napem jsme postupovali vpřed snadno a v úzkém vztahu. Vždy když jsem cítil jeho nejistotu, vrátili jsme se o krok zpět a cvik upevnili. Řídil jsem Napa pískáním ústy. Zapískal jsem a pak dal hlasový povel. Dělal jsem to tak dlouho, až jsem si konečně mohl být jistý, že pochopil co po něm chci. Prošli jsme spolu několika závody v trialech, ale nebyly to trialy pro začátečníky, protože takové se poblíž nekonaly, takže jsme začínali rovnou v trialech otevřených a v trialech pro psy pokročilejší. Pár ovčáků Napa obdivovalo a ptali se na jeho původ, když jsem jim řekl, že je to show pes, mysleli, že si dělám legraci. Nap se uměl pomalu přiblížit k ovčím divokým, ale zároveň uměl být tvrdý na ovce, které se postavily proti němu. Jsem si jistý, že kdyby měl více zkušeností, mohl by obsazovat na trialech první místa.

V době kdy přišel dopis z Kennel Clubu, že připravují pracovní test pro show border collie, Nap už ovce neviděl několik měsíců. Vypadalo to ale, že má práci s nimi rád jako člověk třeba řízení auta (když se jednou auto naučíš řídit, vždy to zvládneš). Při kontrolní zkoušce Nap zvládal úkoly bez chyby, ale chtěl jsem si být jistý, že bude pracovat dobře i po dlouhé cestě, kterou

absolvuje z domova na místo oficiálního pracovního testu. Kontaktoval jsem Barbaru Sikes a připravili jsme tréninkové setkání pro členy východního klubu show kolii (východní Anglie). Barbara byla skvělá, dostal jsem od ní mnoho rad. Potom jsem zaranžoval další setkání s Barbarou den před testem a vše bylo fajn. Dávala mi rady i v posledních minutách před testem. Nakonec to vyšlo super.

Rád bych poděkoval všem co mi pomohli, především Napovi. Je to opravdu velká osobnost, je chytrý, vždy silně ochotný k práci, má výbornou povahu, je lehce ovladatelný, je příjemné s ním žít. Poděkoval bych Janette Hastie, která s námi často jezdila. Rád bych poděkoval i dědečkovi Napa Kierkfield Kirkovi, který patří Janette a držel mu palce, protože už i jemu chybí jen málo k titulu Full champion.

Z anglického originálu přeložili Loučkovi

Poznámka redakce: Těší nás, že předkové tohoto výjimečného psa se vyskytují i v průkazech původu některých našich border collií. Jeho matka Lethans Jace at Locheil je ze stejné CHS jako otec CH. Highland Dreamera Lethans Double Take, stanice kterou vlastní v článku jmenovaná paní Janette Hastie (v Borderholicu jsem psali o návštěvě její farmy). Dreamerovi předci ze strany otce jsou silně zastoupeny i v rodokmenu Napa. Jedná se zejména o psy v majetku CHS Lethans - Kierkfield Kirk, Kierkfield Shell, Lethans Kim (všichni jsou vedle Kennel Clubu registrováni i v ISDS). CH. Mobella Jackie má zase ve čtvrté generaci CH. Cluff of Mobella, který je Napův dědeček z otcovy strany.

INFO BC - INFO BC - INFO BC - INFO BC - INFO BC - INFO BC - INFO BC

- Světová výstava 2002 se koná ve dnech 4.-7.7.2002 v holandském Amsterdamu. První uzávěrka přihlášek je již 31. srpna 2001! Další informace hledejte na www.worldwinnerdogshow2002.nl

- Plemenná kniha ČMKU č. 1 má změnu telefonního čísla, nyní volejte 02-6672205 pí Jarošovou nebo 02-6672231 pí Pečenou. K 8.8.2001 je v PK zapsáno již 326 border collií.

- Do nového kurzu kynologie (13 lekcí), který je opět pro rok vypsán Českou Zemědělskou Univerzitou v Praze 6 - Suchbátka, je nově zařazena přednáška ing. Loučky o využití psů při pasení zvířat, bude 20.12.2001 odpoledne. Info ing. Šebková na: kynologie@seznam.cz

- Kontinentální mistrovství v pasení ovci se uskuteční ve dnech 24.-26.srpna 2001 ve francouzském Rambouillet u Paříže. Plánovaný autobusový zájezd byl ale pro nedostatek zájemců zrušen. Informace R.Loučka

MISTROVSTVÍ REPUBLIKY V PASENÍ

7. až 9. září 2001 v Rovečném (poblíž vodní nádrže VÍR)

Pořadatelé: AZ HOLDING a.s., ve spolupráci se SCHOK v ČR, Českou asociací ovčáckých psů, BCCCZ, ISB GENETIC, EUROGEN, AGOS GROUP, OAK Žďár nad Sáz., Mlékárnou Olešnice a OVEKO, pod záštitou MZe ČR

V pátek 7. září 2001 budou OVČÁCKÉ SLAVNOSTI zahájeny na semináři "Cíle a perspektivy chovu skotu a ovcí v rámci evropského integračního procesu". Seminář se bude konat v AZ Holding a.s., Věstín 42, od 8.30 do 12.00 hodin.

Od 13.00 do 14.30 bude probíhat Přehlídka potomstva po býčích ze SRN

Od 15.00 do 17.00 proběhnou Zkoušky vloh psů pro pasení, ZPOP1 a ZPOP2. Garanti této části jsou Ing. Radko Loučka za BCCCZ a MVDr. Radek Axman za SCHOK v ČR. Rozhodčím bude Jiří Zadrobílek. Vedoucím zkoušek je RNDr. Michal Krejčí. Zkoušky budou zároveň i kvalifikační na Mistrovství ČR v pasení ovcí, které se bude konat následující den.

V rámci dopoledního programu proběhne soutěž výrobků z ovčího, koziho a kravského mléka s vyhodnocením výsledků této soutěže odbornou komisí. V případě příznivé nákladové situace, bude možné prohlédnout si pastevní areály společnosti AZ Holding a.s.

Od 17.00 bude následovat společenský večer pro soutěžící a pořadatele.

V sobotu dne 8. 9. 2001, druhý den ovčáckých slavností bude probíhat otevřené mistrovství ČR v ovládní ovčáckých psů "Czech Open Trial" a soutěž stříhačů ovcí.

Program :

09.00 - 09.15

Zahájení otevřeného mistrovství ČR - zástupce MZ ČR

program komentují: anglický styl - Ing. Loučka, BCCCZ

německý styl - Prof. Ing. Horák, CSc., SCHOK v ČR

nominování hlavní rozhodčí:

anglický styl - Ingrid Klaffl, Rakousko

německý styl - Prof. Ing. Horák, CSc.

09.15 - 11.15 Soutěž v ovládní ovčáckých psů na parkuru v anglickém stylu (první stupeň obtížnosti)

garanti - Ing. Loučka, BCCCZ; MVDr. Axman, SCHOK v ČR

11.15 - 12.15 Soutěž stříhačů ovcí

garanti - Ing. Bařina, SCHOK v ČR; p. Jihlavec, SCHOK v ČR

12.15 - 13.45 Finále soutěže v ovládní ovčáckých psů na parkuru v anglickém stylu (druhý stupeň obtížnosti)

garanti - Ing. Loučka, BCCCZ; MVDr. Axman, SCHOK v ČR

13.45 - 15.30 Soutěž v ovládní ovčáckých psů na parkuru v německém stylu (s větším stádem)

garanti - Ing. Mareš, SCHOK v ČR; Ing. Jílek F., AZ Holding a.s.

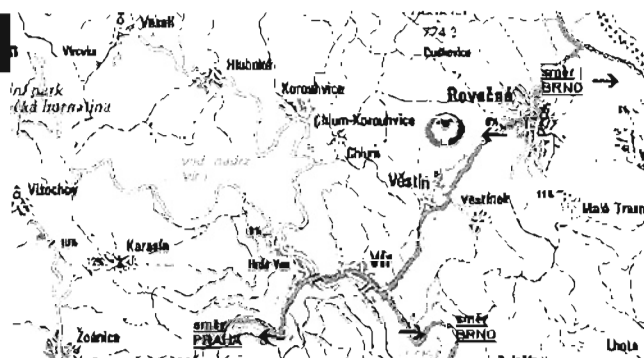
15.30 - 16.00 Vyhlášení výsledků všech soutěží

16.00 - 17.00 Nákupní trh na plemenné jehnice a berany

garanti této části - Ing. Mašek, OVEKO a.s., Ing. Jílek P., AZ Holding a.s.

Pokud bude čas, budou přestávky vyplněny ukázkami výcviku border collíí (např. pasení kachen, pasení smíšeného stáda skotu, ovcí a koz, tanec se psem, poslušnost).

Od 19.00 je plánována beseda s manželi Klafflovými o

chovu a výcviku border collíí v ČR, Rakousku a jinde ve světě a pořádání soutěží v pasení zvířat se zaměřením na posuzování chyb z pohledu rozhodčího. Ingrid Klaffl je rozhodčí a Willy Klaffl předseda Rakouské asociace pro ovčácké psy (ASDS - Austria Sheep Dog Society).

V neděli 9. 9. 2001 od 9 hodin bude pokračovat beseda s manželi Klafflovými, bude doplněna ukázkami práce psů u stáda ovcí.

ORGANIZAČNÍ POKYNY:

Účastnický poplatek:

Startovné na zkoušky vloh psů je 200,- Kč a lze ho uhradit při prezenci. Vstupné pro diváky na jednotlivé dny ovčáckých soutěží je ve výši 35,- Kč pro jednu dospělou osobu a 15,- Kč pro dítě.

Upozornění pro soutěžící a návštěvníky:

Psi ve stáří nad 6 měsíců musí být v imunitě proti vzteklině. Psi z jiných okresů musí mít doklad o klinickém vyšetření provedeném v posledních třech dnech před přemístěním.

Ubytování (nahlaste požadavky co nejdříve):

Penzion JOLLA, Věstín 177/37, tel. 0505/575319, cca 0,5 km od místa konání akce, kapacita cca 35 míst, ve 2 až 4 lůžkových pokojích, valice slušné zařízení, je celý rezervovaný pro akci. Cena 220 až 250 Kč lůžko.

Pro náročnější je k dispozici hotel Siesta - Vír 110, 592 66 Vír, cca 3 km od místa konání akce, tel. 0505/575220 (-221), 0737/761507, fax 0505/575169. Cena za ubytování je vysoká - jednolůžkový pokoj 900 Kč, dvoulůžkový 1200 Kč, apartmán 1800 Kč. E-mail: siesta.hotel@iol.cz, www.siesta-hotel.cz

Místo konání:

Seminář a beseda se konají v závodní jídelně správní budovy společnosti AZ Holding a.s., která se nachází vedle silnice Rovečné - Vír (mimo obec Věstín). Jednotlivé soutěže budou probíhat po oba dva dny na pastevním areálu, který se nachází za správní budovou společnosti.

Příjezdové trasy:

Od Prahy: po dálnici směr Brno, odbočit na Žďár nad Sázavou, Nové město na Moravě, Bystřice nad Pernštejnem, zde odbočit na Vír, Rovečné, cca 1 km před Rovečným se nachází správní budova společnosti

Od Brna: směr Svitavy, odbočit na Sebranice, Kunštát, Olešnice, Rovečné, cca 1 km před Rovečným se nachází správní budova společnosti

Od Poličky: směr Jadlová, Bystré, Nyklovice, Rovečné, cca 1 km před Rovečným se nachází správní budova společnosti

Přihlášky (uzávěrka 22. 8. 2001) a informace:

Přihlášky na seminář a soutěže výrobků na adresu: AZ Holding a.s., Věstín 42, 592 66 Rovečné, tel. 0505/574121-3 pí. Danieľová, pí. Jílková, E-mail: jilek.azh@worldonline.cz

Přihlášky na zkoušky a soutěže v pasení ovcí a účasti na besedě v sobotu večer a v neděli dopoledne přijímá R. Loučka, tel. 02-67711253, 0603 888362, E-mail: loucka@vuzv.cz

PASTEVECKÁ ZKOUŠKA PSA - PZP

Výpis ze Zkušebního řádu ovladatelnosti, pracovní a pastevecké upotřebitelnosti psů ČMKU.

Test ovládání ovčáckých psů dle německého způsobu pasení.

Areál pro zkoušku by měl být suchý, travnatý, na nefrekventovaném místě. Vhodný je i mírný svah. Travnatý porost má být nízký. Rozměry prostoru mají být 450 x 120 m. Zkoušky se provádí obvykle po dohodě se zemědělským podnikem.

1. Vyvedení ovcí z košáru /TERYK/.

Má být dosaženo klidného vyvedení stáda z košáru a jeho nástup k pochodu. Pes (psi) stojí při levé straně východu z košáru (druhou stranu střeží ovčák). Pokud ovce nechce opustit košár, má pes skokem přes ohradu nebo štěkáním donutit ovci k opuštění kašáru.

2. Vedení stáda ke komunikaci.

Úkolem je klidně převedení celého stáda z košáru ke komunikaci v úseku dlouhém cca 50 m. Stádo je vedeno v proudu o šířce 3-4 m aniž by se pásl.

Ovčák jde v čele stáda. Pes (psi) zajišťují požadovanou šířku stáda a tempo postupujícího proudu a zabraňují ovcím v pasení. Jakmile stádo dosáhne komunikace, odbočí v pravém úhlu doprava.

3. Obrát stáda do protisměru na komunikaci.

V původním směru z předchozí úlohy pokračuje stádo v úseku 50-90 m, kde je ovčákem zastaveno. Ovčák přejde na opačný konec stáda, přizpůsobí postavení psa (psů) k požadovaným výkonům a pomocí psa (psů) vede stádo po pravé straně komunikace. Stádo se nepase.

4. Míjení vozidla.

Úlohou je zformovat stádo pomocí psa (psů) do úzkého proudu a na komunikaci se za pochodu vyhnout příjíždějícímu vozidlu. Pes (psi) střeží prostor mezi stádem a vozidlem. Stádo přitom nesmí opustit vozovku.

5. Odbočení stáda z komunikace a průhon mezi dvěma kulturami.

Stádo odbočí z komunikace doleva a postupuje cca 8 m uličkou mezi dvěma zemědělskými porosty, které stádo nesmí poškodit. Úlohou psa (psů) je ochránit zemědělské kultury před poškozením spasením nebo pošlapáním. Ovčák jde v čele stáda.

6. Přejít stáda přes most.

Úlohou psa (psů) je zúžení stáda a umožnění přechodu přes improvizovaný most klidným tempem. Ovčák jde v čele stáda.

7. Rozvlnutí stáda k pastvě "na široko".

Ovčák dosáhne zpomalení postupu stáda a uklidnění pro pastvu ovcí jen pod dozorem psa (psů). Poté se ovčák vzdálí cca 50 m od stáda.

8. Odvedení stáda z pastvy /REDYK/.

Z místa předcházejících úloh vede ovčák stádo do košáru volným tempem. Ovčák jde v čele stáda. Pes (psi) střeží obě strany stáda. Ovčácký pes nesmí ovci kousnout, pouze štípat řezáky!

Hodnocení:

a/ dle jednotlivých úloh

Úloha č.	Body	Koeficient	Max. počet bodů
1.	1-4	x 4	16
2.	1-4	x 2	8
3.	1-4	x 2,5	10
4.	1-4	x 5	20
5.	1-4	x 4	16
6.	1-4	x 5	20
7.	1-4	x 1,5	6
8.	1-4	x 1	4

b/ klasifikace

91 - 100 bodů	Výborně
81 - 90 bodů	Velmi dobře
76 - 80 bodů	Dobře
70 - 75 bodů	Uspokojivě
pod 70 bodů	Nesplnil

Zkušební řád ČMKU. Za organizaci a evidenci výsledků PZP odpovídá KJ ČR.

PROPOZICE NA ZVOP, ZPOP A TRIAL V PODKOSTI

Co: Zkoušky vloh ZVOP, v pasení ZPOP a soutěž v pasení TRIAL

Kdo: Pořadatelem je BCCZ ve spolupráci s CSDA, vedoucím akce Radko Loučka.

Kdy: 29.-30.9. (jako rozhodčí je KJ ČMKU delegován J. Zadrobník a M. Koško).

Od 9,30 hod. prezentace a veterinární přejímka, v 10 hodin zahájení, pak zkoušky a soutěže

Kde: Podkost, Dobšice u Sobotky

S čím: pro zkoušky a soutěže psů budou k dispozici vybrané ovce

Ubytování a stravování: v hotelu Helikar v Podkosti, zamluveno pro účastníky akce

Za kolik: 200 Kč za zkoušku (kdo není členem BCCZ nebo CSDA, nebo se nepřihlásí předem, stovku navíc), později přihlášení nemusí být přijati

Veterinární podmínky: platné očkování a atest (stejně jako na výstavě)

Ustanovení: platí se na místě při prezenci

Propozice a přihlášky: R. Loučka, U Svodnice 105, 104 00 Praha 10, tel. 02 67711253 domů, 02 67711747 do práce, 0603 888362, fax: 02 67711448, E-mail: loucka@vuzv.cz

NESS A JEJÍ DETEKTIVNÍ KARIÉRA

O manželích Čechilových jsme se v Borderholicu zmínili jen krátce v souvislosti s tím, že vytvořili a vzali si na starost Internetové stránky BCC CZ. Nyní dovolte delší zmínku. Manželé Čechilovi nyní žijí a pracují v Kalifornii a spolu s nimi také border collie českého chovu Ness (CELZI Colly Queen). Setkáváme se s nimi zejména prostřednictvím e-mailů. Stojí za to přiblížit vám výchovu a výcvik jejich Ness, která se v Americe věnuje spolu s paničkou výcviku psa záchranáře pro účely policie. Je to záchranářna u nás neobvyklého druhu, Ness se specializuje na vyhledávání kadáverů, tedy lidských ostatků.

Hned po příjezdu do Kalifornie, to bylo 15.1.2001a Ness bylo půl roku, se ozvali:

"V Paříži nás drželi přes 5 hodin, místo v poledne jsme odletěli až v půl páté odpoledne, to bylo samozřejmě moc nepříjemné. Hlavně jsme měli starost o to naše chlupaté štěstí. Na letišti se s námi vůbec nebavili, když jsme je žádali aby nám ji na těch mnoho hodin vydali, že to bude pro ni zbytečně kruté. Přežila to, v San Francisku na letišti se chovala "jako by se nechumelilo". Převážku měla čistou, přestože v ní byla 22 hodin.

Přivítala nás bouřka s deštěm, ale dnes je nebe jak vymetené, všude jsou stromy obalené pomeranči a citróny, taky už kvetou kamélie a narcisky. Ness se obdivuje skřehotání veverek, kroutí hlavou ze strany na stranu - on je to nepřijemný zvuk, jako když se ta veverka dáví. Už jsem se sešla se svojí "forensic" skupinou (kynologové pracující pro vykonávání práva) a v pondělí najíždíme na denní trénování. Eva."

To byl počátek, první seznámení Ness s užitečnou prací, začátek jejího záchranářského výcviku. Další dopis následoval 25.2., to jí z Ness ukázala, že něco umí:

"Praskám pýchou ve švech a musím se s Vámi podělit o radost, kterou nám Ness dává. Naše skupina má přístup do NASA a trénujeme tam ve starých budovách určených k demolicí. Prohledat 18 místností a neztratit zájem o práci už je pro ni hračka. A to je jí teprve sedm a půl měsíce. V místnostech je starý kancelářský nábytek, který se báječně hodí k uschování našich "pomůcek". Psi pracují jenom s pachem, občas se stane, že některý něco vyhrábne, ale většinou jak ty lidské, tak i zvířecí nástrahy, jsou nedosažitelné. Z lidských pomůcek používáme kosti (suché i čerstvé), krev čerstvou, i starou a suchou, placenty, kůži, vlasy namočené v krvi (ano přátelé, vlastní krev cedíme, aby naše kočičky měly na čem trénovat).

Jako negativní pomůcky (tedy určené pro oklamávání vyhledávacího psa) používáme hovězí a vepřové kosti v různém stadiu rozložení, kočičí trus, dětské a patřičně plné plenky, čerstvé lidské a psí jídlo, mrtvá zvířata jako myši, králíky, veverky, parohy, čerstvou hlínu, všechna zvířecí játra, která jsou s sehnání - vše taktéž v různých stadiích rozkladu.

Teď bych vám přála vidět tu moji kočičku zlatou, když přijde k šuplíku plného smradlavého, roztrhaného divokého králíka a vedle pod koberec je zasunutá malá suchá lidská kost. Jezdí tím svým nosem kolem dokola toho zavřeného šuplíku a potom skloní hlavu a začne prozkoumávat ten koberec. A ve mně je malá dušička, a modlím se aby "nevystavila" toho králíka, ale tu kost. A tak to jde místnost po místnosti, většinou máme jednu lidskou kost jako pomůcku pozitivní a jednu nebo více silně smradlavých negativních pomůcek v každé místnosti (samozřejmě se pokaždé všechno uklidí).

No a pes má na vybranou a psův pozoruje každou změnu v jeho chování. Je ocas nahore nebo dole? Uší?

Ness se většinou na cestě ke mně olizne, když přijde na tu pozitivní věc, sedne si přede mnou a packou mě tuku do nohy. Potom jdeme společně zpátky k tomu, co našla. Znovu mi packou označí přesně místo, kde si myslí, že je pach nejsilnější. Samozřejmě během hledání, a speciálně po něm, následuje spousta

hraní, házíme si balónek, přetahujeme se o provaz, já všskám radostí a vůbec se chovám jako bych se totálně zbláznila.

Venku v přírodě je situace trochu jiná. Všude je čerstvá tráva, kterou psi tak milují, zvuky a pachy, které nezkušenému štěněti odloudu koncentraci. Ale děláme pokroky, Ness se učí soustředit se i když kolem lítají psi, kteří už mají práci za sebou. A to je to nejtěžší. Že se kolem válí balónky a vycpané hračky, to jí nevadí, ale hrající si psi, to je trochu silné kafe. Musím jí kolikrát přivolat a připomenout, že má nejdříve něco na práci.

Jsem do ní s Ludvou úplně zblázněn. Dnes jsem jí poprvé navlékla kalhotky, protože začala hárat. Čekala jsem, že je bude kousat, ale ani okem nemrkla, nosí je jakoby je nosila odjakživa. Eva."

Další zajímavá zpráva přišla za půl roku po zahájení výcviku malé Ness, přesně 5.7.2001:

"Dobrá zpráva pro vás všechny, kteří jste Ness a mě celé měsíce fandili. Naše malá Ness (ve věku jedenáct měsíců a jeden den) se dnešním dnem oficiálně zařadila do služeb státu Kalifornie. Udělala dnes, 5. července, nejvyšší zkoušku požadovanou státem, a stala se soudním psím detektivem se specializací na lidské ostatky (Forensic Evidence Certified Canine / Human Remains Detection Dog). Koncem měsíce letíme do Michiganu na školení, aby se Ness mohla v srpnu pokusit o zdolání ještě daleko přísnějších mezinárodních zkoušek. Předpokládám, že na tyto zkoušky je ještě moc mladá, ale budeme to brát jako báječný trénink.

Jsmo teď k dispozici místní policii, státní policii, FBI a Státní kanceláři pro pohotovostní situace. Jsem na ni pyšná, Ludva taky, je to naše kočička. Eva."

Poprosil jsem manžele Čechilovi, aby nám ihned po zkouškách v Michiganu o tom napsali do zpravodaje Borderholic. Ludva se trochu vykrucoval, že to může být pro čtenáře trochu morbidní, ale pak souhlasil. Aby ne, na každé práci je něco zajímavého a přitažlivého. Nejdříve napsal on, pak Eva:

"Co se týče kalifornské zkoušky, kterou Ness udělala, bylo by dobré zdůraznit, že je nejmladším psem, který toho dosáhl!! Skutečně těžkým testem navíc prošla na jedničku, a "holky" už byly volané i na opravdové případy. Ale znovu musím podotknout, že to není záchranářna, co Eva s Ness dělá. Pracuje pro policii, a Ness má licenci jako Forensic Evidence - Human Remains Detection Dog. Což se dá volně přeložit jako "pes perfektně vycvičený na to, aby určil, co je a co není lidské". Speciální záležitost je i v tom, že když najdou něčí nohu, tak ani nepotřebují Ness, aby jim řekla, že to je kus chlapa. No, ale když potřebují najít ostatní části těla (stačí třeba pár kapek krve někde v trávě a listě) nebo zjistit, jestli byla v kufru nalezeného auta převezena mrtvola, tak jsou bez tohoto druhu psa v koncích."

"Je 10.7.2001. Týden v Michiganu byl velice zajímavý. Viděla jsem práci se psy, kterou když popíšu, nebudete mi věřit. V jižním cípu Michiganu, kousek pod Detroitem, je město a oblast Monroe, kde se na začátku roku 1800 mlátili Indiáni po boku s kanadskými Francouzi americkými osadníky, farmáři a vojáky. Indiánská pohřebiště jsou známa a zdokumentovaná, ale osadníci, farmáři a vojáci byli obyčejně zahrabáni na polích tam, kde padli. Teď tam, na pozemcích o které se dříve nikdo nestal, vyrůstají obří podniky, většinou na výrobu aut. A jak se hrábne do země, lítají kosti. V Michiganu je skupina trenérů podobná naší. Zabývají se nejen záchranářnou, ale jedna složka se specializuje, jako my, na kriminální evidenci, mrtvé pachy. Naši psi z Kalifornie jsou trénováni na označení řady pachů všech možných lidských ostatků, včetně kostí, ale ještě jsme neměli možnost je naučit vyhledávat stará pohřebiště. A to je právě to, co psi z Michiganu dokážou. Označí přesně místo, kde jsou pod zemí lidské kosti. Na místo, které pes označí, se jednoduše zapichne praporek. Potom přijdou antropologové a archeologové, kosti vyhrabou a pohřbí někde jinde, a fabrika se může začít stavět.

GRATULUJEME k tak báječným úspechům a přežeme, aby Eva s Ness u mezinárodní zkoušky obstála na výbornou.

Redakce

MEDZINÁRODNÝ PRETEK ZÁCHRANÁROV

Následující článek jsme převzali z Ročenky 2000 slovenského Bearded a border collie klubu. Je o feně Detánia Bohemia Alké, se kterou její majitelka Denisa Fazekašová ze Slovenska sklízí úspěchy v záchranářině.

Pretekáři zo štyroch štátov sa 22.-24. septembra 2000 stretli na Donovaloch v okrese Banská Bystrica na 8. ročníku Memoriálu MUDr. Olgy Kráľovej Mistríkovej vo výkone psov záchranárov. O prvenstvo medzi sebou súťažili českí, maďarskí, slovenskí a slovenskí záchranári. Na súťaž nastúpilo 33 dvojíc. Súťažilo sa podľa medzinárodného skúšobného poriadku IPOR RH T A (vyhľadávanie v ruinách).

Največším favoritom na prvé miesto bol maďarský pretekár Szabó Gábor s NO Zénóm, ktorý prvenstvo získal po dva razy na predošlých ročníkoch. Ak by obhájil aj tento ročník, nádherný putovný pohár by mu už zostal na pamiatku.

Usporiadateľ ale tentokrát prešiel cez rozum každému súťažiacemu, pretože rokmi zaužívaný objekt, používaný na predošlých ročníkoch memoriálu, v ktorom sa už psovodi aj psy vedeli orientovať, zmenili za starý zámok v Ružomberku. Boli to veľmi tmavé priestory, navyše hlavný maďarský rozhodca László Bartók nevpustil psovoda do objektu, pes musel pracovať úplne samostatne. Možnosti psovoda boli obmedzené len na pochvalu a povzbudenie svojho štvornohého priateľa počas vyhľadávania.

Úlohou bolo opäť nájsť dvoch zavalených ľudí v ruinách (naozaj to boli typické ruiny), kedy figuranti boli zahrananý pod zemou. Bola to náročná práca. Nervozita stúpala tým viac, keď sa spomínaný maďarský pretekár Gábor vrátil z ruín bez jedného nájdeného figuranta, čo znamenalo koniec dúfania v prvenstvo. No u niektorých to bolo znamenie, že môžu vyhrať a tak sme sa začali medzi sebou povzbudzovať.

Na cviku poslušnosti výkony hodnotila medzinárodná rozhodkyňa zo Slovenska pani Jaroslava Slačková. Cez túto disciplínu prešiel naozaj len dobre pripravený psovod, pretože rozhodkyňa hodnotila každý nedostatok dvojice stratou bodov. Pes si nemohol prisadnúť krivo, nemohol byť pomalý a pod. Z 50 možných bodov splniť 70% znamenalo 35 bodov na minimálny limit.

Aby ste rozumeli, ti ktorí nespĺnia z každej disciplíny 70% limit, nie sú hodnotení ani do poradia. Je to dané medzinárodnou organizáciou IRO vo Viedni. Obratnosť predstavujúcu prekonanie prekážok, s ktorými sa môže pes stretnúť v zrúcaninách, hodnotil medzinárodný rozhodca pán Miroslav Mažár. Rovnako

Takhle se vyčistí celé pole. Musím říci, že neexistuje, aby psi označili kosti koně, či jiného zvířete.

Tak to jsme tam dělali. Měli jsme přístup na posvátná Indiánská pohřebiště, kde na ověřených místech měli naši psi možnost trénovat - v podstatě vůbec pochopit, co se od nich chce. Některá místa byla mělká a propadlá, ideální na imprinting (proces seznamování se) nového pachu.

Je to celé fascinující, testy a standardy v Michiganu jsou snad ještě vyšší než naše v Kalifornii, a to je co říct. Bylo tam asi 30 psovodů a psů speciálně vybraných a pozvaných ze všech koutů USA, dokonce o nás psali v nedělních novinách jako o skupině nejlepších psovodů. Tak se musím přiznat, že to nám udělalo dobře, člověk něco dělá a ani nevidí, jaká je to špičková práce. Od nás z Kalifornie jsme tam byli se třemi psy, dvě borderky a jedna napůl borderka napůl dobermanka. V srpnu tam letíme znovu, pokusíme se o zvládnutí jejich mezinárodních zkoušek. Moc naděje si nedělám, bude tam horko a vysoká vlhkost vzduchu, ale přesto se pokusím. Eva."

hodnotil dosť prísne. Najťažšie bolo tzv. vysielanie na méty. V skutočnosti to znamená oviadateľnosť na diaľku. Psa vysielate 20 metrov ku postavenému kuželu a odtiaľ ho vysielate na 40 metrov vzdialené méty na rôznych stranách podľa prania rozhodcu (méty medzi sebou sú vzdialené 40 metrov).

Vyzerá to veľmi náročne, ale pri správnom nácviku sa to dá za 2 týždne naučiť. Moja borderka Ch. Detánia Bohemia Alké (Jackie) tam bola jedinou zástupkyňou tejto rasy. Na poslušnosti sme si zapísali 36 bodov. Na obratnosti sme stratili 5 bodov a do súťaže sme prešli so 45 bodmi. Do objektu sme išli o 18 hodine. Už vonku bolo šero, vnútri bola tma, rozhodca sledoval prácu psa pri svetle baterky. Jackie, ako ju voláme, vyhľadávala len podľa pachu. Prvého figuranta našla pomerne rýchlo, o nájdenie toho druhého sa musela viacej snažiť. Keď som začula štekot druhýkrát, bola som šťastím celá bez seba, pretože Jackie odviedla kus dobrej práce.

Rozhodca ju ohodnotil veľmi dobre, povedal doslova, že to bola "excelentná práca psa". Hneď na začiatku sme však stratili 20 bodov za nevykonaný cvik, tzv. označenie nástrelného figuranta. Pri vyprošťovaní druhého figuranta som dala skôr povel, ako som mala dať, a tak som nás pripravila o ďalších 8 bodov. Zostalo nám teda z 200 možných 172 bodov.

Zo všetkých súťažiacich tentokrát limit splnilo len 5 psovodov záchranárov.

Poradie teda znelo:

1. miesto A. Adamčiaková s NO Charleta z Joz-Ve (263 bodov) / SR
2. miesto L. Megličovi s čiernym retrieverom Olla (261 bodov) / SLO
3. miesto D. Fazekašová s BC Ch. Detánia Bohemia Alké (to sme my; 253 bodov) / SR
4. miesto B. Potočná s nem. špicom Timom (249 bodov) / CZ
5. miesto I. Podmanický s v. č. bradáčom Clíff Starý Perštýn (241 bodov) / SR.

O tri týždne neskôr, 14. 10. 2000, kynologická záchranárska brigáda Banská Bystrica pod vedením vedúceho brigády p. Jaroslava Sarvaského poriadala skúšky podľa IPOR. S Jackie sme boli prihlásení na RH-FL-A, čo predstavuje vyhľadávanie stratených ľudí v lesných porastoch. Prípomienky na zlepšenie práce padli snáď na každú dvojicu. Radosťou však bolo sedem úspešne

zložených skúšok a nám s Jackie teda pribudol ďalší zápis do rodokmeňa. Táto skutočnosť nás povzbudila do nasledujúceho roka. Veď Majstrovstvá sveta psov záchranárov podľa medzinárodnej skúšobného poriadku IPOR sa v roku 2001 budú konať v susedných Čechách.

Samozrejme účastníci sa musia kvalifikovať, ale verím, že budúci rok Vám budem písať v Ročenke práve o tejto vrcholovej súťaži.

Ak je medzi Vami niekto, kto by sa rád prišiel aspoň pozrieť na výkony záchranárskych psov, radi Vás privítame. Možno sa Vám táto činnosť so psikom zapáči a budete chcieť cvičiť s nami.

Denisa Fazekašová, chov. stanica "BLACK THUNDERBOLT"

Zbývá jen dodat, že Denisa se nakonec na Mistrovství světa záchranářů dostala. Neumístila se sice na předních místech, ale už jen účast je úspěchem.

S Denisou jsem měl možnost několikrát hovořit v průběhu školení v pasení ve slovenském Mačkási. Horlivě vypráví o příhodách z výcviku záchranářiny. Nejvíce prý byla překvapená z toho, když její borderka přinesla gumový kroužek, který se skutálel s kopce. Pak to zkusila ještě několikrát a ona vždy čichem neomylně sledovala dráhu kroužku, i když předem nevěděla, kam se bude kutálet. Gumový kroužek prý Denisa přitom nijak pachově neoznačovala, a při kutálení s kopce občas dělal více jak metrové skoky. To už je, myslím, od toho psa super výkon. Jak může guma nebo pach na ni zanechat tak silnou stopu? Denisa také potvrdila to, co již napsala o výcviku Čida Akumulator Iveta Matzenauerová. Když její fena Jackie chytne stopu, úplně to s ní trhne. Stejně tak to Yveta zaznamenala u Čida.

Pozn.redakce

AGILITY

Adresa WEBové stránky KA ČR:

<http://mujweb.cz/sport/klubagility/>

TERMÍNOVÝ KALENDÁŘ AGILITY 2001

31.8.-2.9. Praha-Komořany - ZCc, Antonín Grygar, Seněšnice 24, 262 03 Nový Knín

1.9. Brno - Zk, Lenka Pánková, OSA KK Zetor Brno, p.o.box 63, 628 00 Brno

8.-9.9. Ostrava - MM, Naďa Sedláčková, Příbylova 26, 719 00 Ostrava

8.-9.9. Mělník - Z, Martina Hodková, Pod Fialkou 3, 150 00 Praha

22.-23.9. České Budějovice MR, V. Janatová, Březník 87, 674 74 / Strnadová, Spolek

29.-30.9. Veselí n. Lužnicí - Z, Jiří Tancer, Za tratí 10, 370 08 České Budějovice

5.-7.10. Portugalsko - MS

6.-7.10. České Budějovice - Z, Jiří Tancer, Za tratí 10, 370 08 České Budějovice

13.10. Jihlava - Z, Nataša Mühlová, Polní 18, 586 01 Jihlava

13.10. Louny - Z, Vladimíra Komůrková, Myslbekova 1727, 440 01 Louny

14.10. Praha-Komořany Z, E. Drahokoupilová, Zdaboř 403, 261 01 Příbram V

20.10. Zlín , Z, J. Krahulíková, Prostřední 3446, 760 01 Zlín / Strnadová

20.10. Plzeň - Z, Mirka Terčová, Rabštejnská 51, 323 32 Plzeň

27.-28.10. Hradec Králové - Z, Lucie Mužíková, Prašingerova 95, 500 08 Hradec Králové

Vysvětlivky: Z = závod, Zk = zkoušky, T = tábor, TM = tábor pro mládež, MR = Mistrovství České republiky, MM = Mistrovství republiky mládeže, MS = Mistrovství světa, I = školení instruktorů, Šk = školení agility, C = C.A.C.I.Ag., c = CACAg.

NOVINKY Z KLUBU AGILITY

Výpis ze zápisu z výroční členské schůze KA ČR, 24. března 2001, Jihlava-Pávov

Členská schůze schválila v tajném hlasování, že v komisi FCI pro agility bude novým delegátem za ČR RNDr. Michal Krejčí. Nahradí tak Zdeňka Spolka, který byl delegátem komise FCI pro agility od roku 1994.

Nově byla schválena výše členských příspěvků: dospělý člen 500 Kč, rodinné členství 250 Kč, člen do 15 let včetně 300 Kč, rodinné členství 150.- Kč, zahraniční člen 700.- Kč.

KVALIFIKAČNÍ ZÁVODY NA MS AGILITY 2001

Vážení členové, byla jsem požádána, abych vám přiblížila letošní kvalifikační závody /KZ/ na Mistrovství světa v agility, které se letos koná v Portugalsku. Pokusím se o to.

Na KZ se mohly přihlásit všechny týmy, které splnily jednu z podmínek: Mistr ČR 2000 /v jednotlivcích nebo družstvech/, šest vítězných běhů od MR ČR 2000 do prvních KZ nebo dvanáct bezchybných běhů /také od MR ČR 2000 do prvních KZ/.

I přes tato náročná kritéria se letos na KZ přihlásilo hodně týmů. V kategorii standard 24 a v kategorii mini asi 25 týmů. Každý, kdo se chtěl přihlásit na KZ, musel požádat asistenta trenéra o Evidenční sešit reprezentanta /ESR/. Do tohoto sešitu musel zapisovat všechny běhy.

První KZ se konaly 26.-27. května v Litoměřicích. Delegován byl rozhodčí pan Zdeněk Spolek. Běhalo se na fotbalovém hřišti za přišemého vedra. Nebyla možnost se nikam schovat do stínu. V sobotu se běžely dva jumpiny, jeden open a dvě sekvence. Sekvence je krátká dráha, do 10 překážek, zaměřená na nácvik zvládnutí nějakého obtížného místa. Na sekvenci závodník i pes vyběhnají ze startu najednou (letmý start). Bylo znát, že velký počet startujících a poměrně slušná konkurence zahýbaly nervy všech závodníků. Nervozita si vybrala svou daň a množily se zbytečné chyby a diskvalifikace. Po prvním dnu nikdo nezavídal úlohu realizačnímu týmu a už vůbec ne Tondovi Grygarovi. Druhý den byl opět velmi náročný a pěkně zamíchal součty. Nervy pracovaly a ve velkém vedru už někteří psi nechtěli běhat. Běžel se dvakrát open, jednou jumping a dvě sekvence. Obdivuji všechny, kdo to počasí vydrželi, obzvlášť rozhodčího Zdenka Spolka a trenéra Tonda Grygara. Ti museli udržovat pozornost a posuzovat výkony všech závodníků celý den.

Druhé KZ se konaly v Třebenicích u Třebíče ve dnech 23.-24. června. Jako rozhodčí byl pozván pan Roman Lukáč ze Slovenska. Běhy byly uspořádány jako na prvních KZ. Tak jako na všech KZ stavěli parkury sami reprezentanti podle nákresu od rozhodčího. Každý věděl, kdy má službu. Dráhy byly obtížné, ale to už k tomu patří. Reprezentant musí ukázat co umí. Mám pocit, že na těchto závodech už nebylo tolik nervozity a bylo to znát na výsledcích. Někomu se dařilo víc, někomu méně, ale všichni se snažili podat ty nejlepší výkony. Šlo už přece o hodně. Po těchto závodech už se rozhodovalo, kdo postoupí dál na soustředění reprezentace.

Na soustředění bylo vybráno 11 týmů standard a asi 13 mini, soustředění se konalo 13.- 15. července v Českých Budějovicích, v hale na koberci.

Sraz byl už v pátek, aby se mohl položit koberec. Taky se sešlo hodně marodů, většina lidí byla nachlazená, nebo jinak postižená, někteří dokonce brali antibiotika. Ti co nebyli nemocní tam,

zcela určitě onemocněli po odjezdu. Vzhledem k tomu, že není možné sehnat potřebné množství jednoho typu koberce, tak jsme si užíli teprve. Každý kus byl jinak dlouhý a jinak široký, tak bylo k vidění mnoho pobíhajících lidiček, snažících se nějak ty nesourodé kousky slepit k sobě a připevnit k zemi. Vše se povedlo. Večer jsme si vyzkoušeli běhání se psy na koberci. V sobotu šlo do tuhého.

Ráno nám byla představena rakouská rozhodčí Inge Eberstaller. Hned první jumping všem "zvedl" náladu. V kategorii standard doběhly tři týmy, a ještě s překročeným časem, v mini to nebylo o moc lepší. Psi nebyli schopni běžet stejně rychle jako na trávě. Bylo poznat, že nejsou na běhání na koberci zvyklí. Nebáli se, to ne, ale měli problémy s pohybem a často klouzali nebo hrabali na místě a tím ztráceli drahocenný čas. Druhý den už běhali všichni lépe. Je skvělé, že se povedlo zajistit halu i koberec, a že tyto důležité závody se tady mohly běžet.

V sobotu se opět běžely dva jumpings, open, dvě sekvence a jeden speciální závod. Ráno jsme začínali paralelní štafetou družstev, kterou běželi psodvů a pejskové zatím ještě odpočívali. Nejednomu z nás dělal problém slalom. Pletli se nám ruce i nohy. Zkuste si to někdy. Druhý den probíhal také podle známého scénáře. Na soustředění byla jedna změna. Byli jsme rozděleni do družstev. V jednotlivých bězích startovali členové jednoho družstva za sebou, aby si mohli fandit a podporovat se. Přesně tak jako je to na MS. Po skončení všechny čekal úklid haly. Smotat koberec a vytřít podlahu. Pak jsme se rozjeli domů a čekali, jak to vlastně všechno dopadne.

Kdo si vybojoval tu čest reprezentovat Českou Republiku na MS?

Mini: Martina Podešťová se šeltii Gwedolyn Black van Berry, Radovan Liška se šeltii Beronesse Hepta, Eliška Drahoušková se šeltii Ariaga Godema, Kristýna Bartošová s beagle Abraham Tarsos a Eva Lačňáková se šeltii Orka Moravské srdce.

Standard: Standa Nehyba s border collii Cassie Bohemia Alké, Pepa Žák s bearded collii Nugé Black Vanilka, Martina Wasserbauerová s border collii Araxes Moravia Zaurak, Iveta Matzenauerová s border collii Cid Akumulator a Kateřina Terčová se šeltii Ama Gold Janivan.

Iveta Matzenauerová

ZÁŽITKY Z POLSKA

Asi v polovině května se mi na e-mailu objevilo pozvání na Mezinárodní mistrovství Polska v agility - a bylo docela zajímavé - startovní se neplatí, finanční odměny za první tři místa v markách, stadion vypadal na pozvánce velmi atraktivně. To vše mně tak zaujalo, že jsem si neuvědomil, kam to vlastně mám jet. A nebyl jsem sám, jeli jsme tam ve třech - s Alicí Drábkovou a Šimonou Drábkovou + pět psů /dvě BC, dvě šeltie a dobrmanka/. Vyrázili jsme směr Sopoty. Těch 930 km jsme zvládli v rekordně "krátké" době patnácti hodin, a když jsme hodinu po půlnoci dorazili do hotelu, tak nám jedna z organizátorek, jinak milá Karin Ahrens, sdělila, že snídat budeme už v pět hodin ráno, protože společný odjezd závodníků je v 6.15 /hotel je asi 25 km od stadionu/...

Zahájení mělo být velikolepé - s kapelou a mažoretkami, ale silný déšť vše zhatil. Začátek závodu se neustále odkládal a my jsme se dozvěděli, že závodníci z Dánska v dešti neběhají...

Pravidla byla jasná - každý den se poběží open a jumping a výsledky se budou započítávat do soutěže družstev i jednot-

livců. Nutné je doplnit, že mistrovství pořádala PZSPU, což je organizace zabývající se výcvikem psů, a zajímavostí je, že není členem FCI (to jsme ale předtím nevěděli). Finančně vše zajišťovala, a to velmi okázale, firma FRISKIES. Pro nás byli zajímaví rozhodčí - naše Jiřina Strnadová a Dán Regin Reinhard. Oba byli velmi dobří, i když každý stavěl zcela rozdílné parkury, ale o to byly zajímavější. Ale největším překvapením byla startovní listina - 90 týmů ve standardu a 40 v mini z 10 států. Nejpochetnější byly zastoupeny týmy z Dánska, Ruska, Litvy, Lotyšska a Holandska. Méně týmů bylo z Rakouska, Slovinska, Polska a Belgie (z té byl jen jeden závodní tým, ale stál za to). Belgičan, který startoval s groenendaelem Guy Blancka byl skutečně vynikající (vždyť to je vicemistr světa z Dortmundu), ale měl neustále snahu do všeho organizátorům mluvit...

Dalším velkým překvapením, a pro nás nejzajímavějším, bylo složení a výkon ruských týmů - pět borderek, a ne ledajakých. Podle mého byly úžasné, velmi rychlé a některé i velmi pěkné, dle jejich informací dovezené z Anglie a Maďarska. Svým projevem zcela předčily BC z jiných zemí.

A kdo vyhrál? Opět překvapení. Téměř vše, a to i v mini, vyhráli Litevci. Běhali přesně a rychle. A protože jsem viděl jejich výkony na minulých MS, můžu odpovědně říci, že jejich pokrok je výrazný.

A česká účast? Největší dojem, potvrzený aplausem diváků, udělali tři kluci Strnadovi. Dokonce Honzík vyhrál úvodní open. Naše osádka měla jen řídké záblesky - Šimona s dobrmankou byla v závěrečném jumpingu třetí a mně dělala radost moje mladá border collie Ateax - patřila k nejrychlejším. V těžkém openu druhého dne zaběhla s jednou chybou druhý nejrychlejší čas za již zmiňovaným belgickým groendaelem.

A byl tu závěr. Pro nás o dvou dílech. Ten první: slavnostní nástup s hudbou a vlajkami, předání krásných cen všichni účastníci dostali velké poháry/ a slavnostní projevy. A ten druhý, podstatně méně radostný: po závěrečném ceremoniálu jsme přišli k autu a to bylo řádně vykradené. Musím však objektivně říci, že polští závodníci i organizátoři se snažili co nejvíce zmírnit naše hoře, například sbírkou, jednáním na policii atd.

I přes nepříjemnou zkušenost doporučuji účast českým týmům na druhém ročníku Poháru FRISKIES, spojte účast na mistrovství například s pobytem u moře.

Ivo Bartek

BORDERKA NA ME V BIKEJÖRINGU

Ve dnech 12.-14. 10. 2001 se bude konat Mistrovství Evropy 2001 v canicrossu a bikejöringu. Bude v Plzni, v autocampu Bílá Hora - nad Boleveckým rybníkem. Do soupisky reprezentantů ČR v bikejöringu byl také zařazen Daniel Stejskal se svojí fenou border collie Briga Akumulator.

Přijďte se podívat. Bude to určitě zajímavé. Již teď můžete trénovat a pak si zazávodit na některé z mnoha soutěží pořádaných během roku u nás. Třeba se i vy v příštích letech do nominace za ČR dostanete.

Podrobnější informace jsou na: <http://www.eurocanicross.cz/>.

ŽELEZNÝ PES

Triatlon se psem - 9.ročník pořádaný v SADSKÉ v sobotu dne 1.9.2001

Kategorie:

A: velký okruh, pes nad 40 cm kohoutkové výšky, muži a ženy od 15 let.

B: malý okruh, psi s kohoutkovou výškou do 40 cm - nezáleží na věku psodova. Též mládež do 15let, nezáleží na velikosti psa.

Ceny: Každý psodov získává tričko s logem železného psa. První tři v každé kategorii obdrží ceny od sponzorů závodu.

Popis trati: Velký okruh plavání cca 150 m. Jízda na kole cca 5,2 km většinou po písečných cestách a pěšinách následuje cca 4,6 km běhu. Malý okruh má poloviční tratě. Podmínky účasti: Závodu se může zúčastnit každý starší 15 let. Mladší pouze s písemným souhlasem rodičů nebo zástupce. Psi starší 12 měsíců. Pouze pro dobré plavce. Závodník absolvuje trať s jedním psem, který musí být po celou dobu závodu ve vodě i na souši spojen s psodovem vodítkem (šňůrou). Druh vodítka a způsob uvázání psa je libovolný. Doporučuje se horské kolo. Ochranná přilba pro závodníka podmínkou!!.

Pravidla závodu: Startuje se v intervalu 1 minuty podle přidělených startovních čísel. Nejprve malý okruh, potom velký. Začíná se plaváním, následuje jízda na kole a běh na závěr. Při zmeškání startu požádá startující startéra aby mu umožnil start v nejbližším možném mezcíse. Jeho čas však běží od přiděleného startovacího času. Při startu je kromě dělení vodiče přípustná pomoc. Psodov se psem musí společně absolvovat stanovenou trať. Čas v cíli se počítá v okamžiku kdy pes i psodov překonají cílovou čáru. Každý musí mít viditelně umístěno startovní číslo. Nesmí přijímat nepřiměřenou pomoc. Výjimkou je pouze ochrana života a zdraví účastníků. Pomocníci nesmí dělat úmyslně vodiče tím, že by před závodníkem jeli nebo běželi. Tažení psa je zakázáno s výjimkou předcházení kolizním situacím např. při předjíždění, předbíhání, odbočování. Pomalejší musí umožnit rychlejší závodníkům plynulý předjetí nebo předběhnutí.

Všeobecné podmínky: Všichni závodníci jsou si vědomi obtíž-

nosti závodu a rizik z toho vyplývajících. Závodí se na vlastní nebezpečí. Pořadatel nenesé odpovědnost za případné újmy na zdraví. Za škody způsobené psem zodpovídá jeho psodov. Závodník je povinen řídit se pokyny pořadatelů. Po skončení závodu nesmí být nikde zanechán odpad a nepořádek po lidech i psech. Závodníci jsou povinni chovat se sportovně a ohleduplně k soupeřům, psům, divákům, pořadatelům a okolní přírodě. V případě, že by se závod z objektivních příčin nekonal (náhaza a pod.), budou poplatky použity k uhrazení výdajů nákladů spojených s přípravou závodu.

Doklady nutné k účasti: Doklad o zdravotním pojištění psodova. Očkovací průkaz psa s platným očkováním proti vzteklině a bezinfekčnosti v regionu pro účastníky z jiného okresu. Doklad o zaplacení startovního.

Program závodu: V pátek 31.8.2001 příjezd některých závodníků. Možnost stanování u restaurace Rybářka tel. 0603/426390 nebo ubytování v okolních hotelích. Ubytování pořadatel nezajišťuje.

Sobota 1.9.2001 od 7hod. vydávání startovních čísel, kontrola očkovacích průkazů, prezentace závodníků. 8 hod. prohlídka trati 8.45 zahájení závodu v prostoru startu. 9 hod ostrý start. Asi ve 13hod. vyhlášení výsledků. Bude upřesněno v den závodu před zahájením.

Startovné: Pro přihlášené do termínu 24.8.2001 dospělí 120 Kč, děti 70 Kč. Platbu proveďte složenkou na adresu HANA JANDOVÁ Jesemany 224, PSČ 289 12 SADSKÁ. Přihlášení po termínu nebo v den závodu, dospělí 190 Kč a děti 140 Kč.

Přihlášky posílejte, faxujte do 24.8.2001 na adresu Jan HONČÍK, Sadová 278, 289 12 SADSKÁ. Fax 0325 594068, 0325 594890

Diskvalifikace: Účastníci mohou být diskvalifikováni za porušení pravidel závodu. Neuposlechnutí pokynů a příkazů pořadatelů. Přijetí nepřiměřené pomoci v průběhu závodu. Nedodržení (zkrácení) vyznačené tratě. Nepřiměřené pobízení a trestání psa.

Protesty: Protest je možné podat u ředitele závodu do 30 min. po zveřejnění výsledků spolu se zálohou 300 Kč. V případě neopodstatněného protestu záloha propadá ve prospěch pořadatele.

TANEC SE PSEM

Tanec se psem může být vítaná alternativa jiným kynologickým sportům a náramná zábava. Už se v něm několik let u nás koná i Mistrovství republiky. Jeho úspěšným účastníkem byla s border collie Arow Akumulator Simona Sochorová. Tanec se psem již předváděla na několika ukázkách při různých příležitostech. Podobně svoje umění v tanci se psem občas předvedou i Veronika Hejralová s Energy Akumulator a Lenka Šillerová s Etonem Bohemia Alké.

V některých zemích je tanec se psem považován za jakousi odnož OBEDIENCE (poslušnosti) a říká se jí FREESTYLE.

Člověk by nevěřil, že tanec se psem má jen tak krátkou historii. Zatím se tvrdí, že jako disciplína byl demonstrován poprvé v Americe v roce 1989 paní Dawn Jecs se zlatým retrievrem. Cvičila obedienci za doprovodu hudby. To se zalíbilo a začalo se tomu říkat "Freestyle Handling". Tak se zrodil nový sport. Nedlouho po tom, v roce 1990, všechny nadchla známá cvičitelka agility a obedienci Mary Ray z Velké Británie, která "Freestyle Handling" předvedla na Cruftově výstavě. Od té doby tam v hlavním programu vystupuje stále, stále uvádí diváky v nadšení, stále nachází nové prvky a svůj tanec se psem zdokonaluje.

R. Loučka

Pokud by měl někdo zájem, může se více dozvědět i na několika Internetových adresách. Například: www.ig-obediencie.de (Deutschland) - Jsou tam informace nejen o Obedience ale i o Dog-Dancingu (tanci se psem). www.dogdancing.ch (Schweiz) - Je to Homepage Angely Schmid, ale jsou tam užitečné informace, například soutěžní řád. Víte, že se soutěží v devíti kategoriích?. www.heelwork-to-music.at (Österreich) - Je to Homepage Manuely Nassek, která se již ukázala v loňském roce i u nás na MVP v Brně, a málem už přejela na naše Dny border collie jako rozhodčí (organizaci soutěže v tanci se psem jsme ale včas odvolali). www.warande.uu.nl/~imogen (Holland) - je to Homepage Hetty van Hassel plná krásných fotografií tančících bordererek. www.woofs.org/wcfo (USA) - oficiální stránky World Canine Freestyle Organisation www.canine-freestyle.org (USA) - oficiální stránky Canine Freestyle Federation www.dogpatch.org/obed/obpage6.cfm (USA) - Asi nejzajímavější a nejpropracovanější WEB o tancování se psem, včetně návodu na trénink. Je na ní velké množství různých odkazů. Vše doporučuji.

JAK TO ŘÍCI PSOVI

V naší rodině jsme vždycky měli psy. Rád jsem s nimi pobýval a jaksi nenásilným způsobem je cvičil. Nemám rád "sekýrování". S našimi psy jsem podle mého úspěšně komunikoval, dá se říci, že mě celkem "tak nějak" přirozeně poslouchali. Až teprve po absolvování několika lekcí výcviku psa v pasení, které vedl Michal Hrdlička, a po přečtení knížky Stanleje Corena "Co má pes na jazyku", jsem si mnohé dovedl vysvětlit. Stále jsem se snažil porozumět psí řeči, ale nyní si

mnohem více uvědomuji, že asi důležitější je naučit se "mluvit" tak, aby mi rozuměl pes. Říkám-li mluvit, myslím tím celý komplex chování, který pes plně vnímá. Jak a kde se postavím, jak a kam se dívám, jak se pohybuji, co říkám, ale hlavně jakou má můj hlas silu, intonaci, atd., podle toho všeho pes chápe co mu chci sdělit.

Daleko jednodušší je "jazyku" rozumět než ho vytvářet. Ani zdaleka nestačí přečíst si nějakou příručku a vědět například, že při vyslovení povelu "COME BY" má pes běžet obloukem po směru hodinových ručiček. Zkuste si stoupnout ke stádu oveček, pustit psa a snažit se ho ovládat (nebo třeba správně vést rychlou borderku na dráze agility). Začnou se vám plést ruce, nohy, povely, ty dáváte pozdě nebo brzo, příliš vzrušeně nebo naopak fádně, bez jiskry. To vše je třeba si vštípit do hlavy, aby to z vás vycházelo bez přemýšlení, bez nejmenšího zaváhání.

Velmi důležité je uvědomit si, že nejenom u lidí, ale i u psů platí, že každý je jiný a proto je třeba najít způsob komunikace, kterému oba, pán i pes, rozumí. Tak se stává, že se psi přizpůsobí životnímu stylu v rodině (horší ovšem je, když se rodina přizpůsobí psovi a ten si je zcela ochočl). Pokud je v rodině psů více, většinou každý reaguje na povely jinak. Záleží nejen na charakteru psa, ale třeba i na jeho věku, zdraví a úrovni výcviku. Psi rozumí nejen slovníku, který si pro ně záměrně vytvoříte, ale vnímají i jiné povely a slova, která si často navíc spojují s určitou akcí. Každý z nás používá nějaký stereotyp, například v pohybech, který si sám třeba ani neuvědomuje, ale pes to někdy plně vnímá (a občas si pak může mluvený povel vysvětlit na základě například pohybu těla jinak).

DOBŘE VYBRAT A PAK TO DODRŽOVAT

Podle CORENA si psi v lidském jazyce dovedou vybrat slova a vazby, které pro ně mají smysl, a rozumějí jim po svém. Pokud chceme, aby je chápali jinak, bývá to často velmi obtížné.

COREN také zdůrazňuje, jak důležitá věc pro komunikaci se psem je dát mu správné jméno, neměnit ho a nekomolit (různé zdrobněliny, apod.). Zásadně by se měl pes nejprve oslovit a pak mu dát povel. Pokud se dá nejdřív povel a pak následuje jméno, je to špatně, za jménem nenásleduje nic významného, a

pes "zírá" a nechápe oč jde. Samozřejmě, pokud pes ví, že je komunikováno s ním, znovu se při povelu jménem neoslovuje.

Vybrat povel je samozřejmě daleko snazší než přimět psa, aby na něj správně reagoval. Prvním krokem k naučení psa určité akci na povel je navodit situaci tak, aby pes kýženou akci udělal bez povelu a ten mu vzápětí dát. Opakováním situace, jejím několikanásobným zinscenováním, si pes zapamatuje vazbu a po určité době na povel požadovanou akci okamžitě udělá. V té souvislosti je třeba si uvědomit, že zvukové povely nejsou jediným prostředkem dorozumění.

ŘEČ TĚLA, UKAZOVÁNÍ

Lidé jsou zvyklí psovi určovat směr tak, že v tomtéž směru mu ukáží rukou či prstem. Vězte, že psi tomu rozumějí až po důkladném výcviku. Mnohem ochotněji vnímají pohyb těla a směr pohledu. Ve skutečnosti ani lidé pouhému ukázání prstem na určitý předmět nerozumí. Musí vždy následovat vysvětlení, co s tím předmětem chceme dělat. Když bez předchozího výcviku na něco psovi ukážete prstem, pes se dívá na prst, ne tam, kam prst směřuje. Pokud psovi chceme ukázat směr, ve kterém se má pohybovat, mnohem více rozumí postavení těla, ramen, hlavy, a hlavně očí. Vnímá i ruku, ale především jako součást těla. Ukazujeme-li rukou, tak hlavně proto, abychom zvýraznili polohu těla, rukou vlastně psa natlačujeme do požadovaného směru. Chceme-li například, aby se pohyboval od nás po směru hodinových ručiček, ukazujeme mu levou rukou, ale za tělem psa. Nebojte se, pes vaši ruku dobře vidí, i když je za ním.

Velmi důležitým signálem pro psa je pohyb hlavy. To je významné zejména u agility. Někdo se občas diví, že mu pes udělal chybu a neuvědomil si například, že když si přesně nepamatuje trasu na parkuru a očima hledá čísla, psa tím mate. COREN udělal zajímavý pokus. Vycházel z hypotézy, že vlci ukazují směr hlavou. Protože mají dlouhou čenichovou partii, je ukazování směru pomocí hlavy u nich výraznější než u lidí. Aby si to ověřil, vyrobil si z tvrdého papíru jakýsi psí čenich, nasadil si ho na hlavu a na cvičišti postavil několik překážek. Pes vždy vyrazil správným směrem, ačkoli mu neukazoval rukou, ale pouze se na zvolenou překážku díval.

PODLE STUPNĚ PODOBNOSTI S VLKEM

COREN má ještě jeden zajímavý postřeh. Různá plemena se chovají jinak, rozdíly mohou být i v rámci jednoho plemene. Psi se od vlka liší v mnoha ohledech. Píše: "Nejdůležitější je, že se u nich vyvinula tzv. neotenie, což je odborný název vystihující fakt, že určité mladistvé znaky a chování přetrvávají až do dospělosti. To znamená, že dospělý domácí pes se mnohdy chová jako štěně, kdežto dospělý vlk nikoli. Mnohdy má pes kratší čenich, širší a kulatější hlavu a může mít také klopené uši, tedy znaky štěněte. Domestikací se mění nejen chování, ale i fyzický vzhled a dorozumivací jazyk. Dalo by se říci, že u domácích psů jsou původní sociální projevy a komunikační vzory vlků zlomkově a neúplně. Psí chování je mozaika, která obsahuje komunikační signály dospělých vlků, ale také mnoho projevů štěňat.

U psů, kteří vypadají spíše jako štěňata, jako například Cavalier King Charles Spaniel, se v chování projevuje vysoký stupeň neotenie, dorozumivací mimiku moc nepotřebují. Naproti tomu border collie, které musí například při pasení silně komunikovat nejen s člověkem, ale i s ovceci a ostatními borderkami (a jsou mnohem více příbuzní vlku), mají širokou škálu komunikačních signálů. Šlechtěním show linií pouze na "krásu" se ale tyto komunikační schopnosti vytrácejí, nejen že takový pes má výrazně menší výrazovou mimiku (méně se "šklebí"), ale méně také rozumí signálům jiných psů, zvířat i lidí a pak mezi nimi

dochází ke konfliktům. Obdobně mezi psy, kteří se vyjadřují "různými dialektami" (mají různé způsoby dorozumívání), dochází ke konfliktům mnohem častěji než mezi psy jednoho plemene a jednoho založení."

PSÍ ŘEČ

I v dalším textu jsou postřehy vybrané z knihy CORENA. V různé společnosti komunikujeme různým způsobem, s malými dětmi například mluvíme jinak než s dospělými. Tak i se psy mluvíme jinak než s lidmi. Slovník je chudší, používají se stále stejná slova, zejména povely, pes se často oslovuje, věty jsou kratší, volíme vyšší tón hlasu, zdůrazňujeme intonaci a věty emocionálně zabarvené. Mluvíme-li "psovštinou", snažíme se napodobovat zvuky, které psi vydávají. Mluvením k psovi ho udržujeme v neustálém kontaktu s námi. Musíme si uvědomit, že pes může vnímat některá naše sdělení jinak než zamýšlíme, mimořádně důležitá je přítomnost řeči těla. V psím jazyce upřený pohled znamená výhrůžku, smích, při kterém zvedáme rty, určitý způsob agrese, zvednutí nebo napětí ruky, případně hluboký, hrubší hlas, je projevem dominance. Dokonce i hlasitě nadšená a rychlé přiblížování se k psovi, typické zejména pro děti, v něm může vyvolat zmatek a rozčilení, může to brát jako výhrůžku či začátek útoku. Lepší je přibližovat se k psovi pomalu, jaksi bokem, a dívat se trochu stranou.

Pes rozumí jen tomu, co je mu sděleno tak, aby to pro něj bylo srozumitelné. Například, když na něm budete chtít, aby zpomalil, nelze mu to říkat silným úsečným a vysokým hlasem, který ho spíše vzrušuje a zrychluje. Je třeba hovořit pomalu a klidně. Obdobně je to s okřikováním psa příliš štěkajícího. Budete-li na něj hlasitě křičet "fu", bude mu to připadat, že pán štěká také. Většinou je to tak, že pes zmlkne jen na malou chvíli a za chvíli začne znovu.

Při veškerém výcviku a výchově psa je třeba stále mít na zřeteli, že pro vlka (a jeho potomka psa) je řeč těla důležitější než hla-

sové projevy, že jí dává přednost. V přirodě je to otázka bytí a nebytí, zvuky může zaslechnout i kořist, která pak prchne. Když psovi něco jiného ukážete tělem (třeba nevědomky) a něco jiného přikážete slovně, téměř vždy poslechne spíše řeč vašeho těla než slovní povel.

Podle CORENA základem v dorozumívání živočichů jsou tři pravidla: výška zvuku, jeho trvání, a jeho frekvence a opakování. Hluboké zvuky, případně vrčení, znamenají obvykle hrozbu, zuřivost nebo varování před útokem. Vysoké zvuky, které vydávají většinou menší zvířata nebo větší zvířata v dobrém úmyslu, signalizují, že se není třeba ničeho obávat. Délkou trvání zvuku se dá měřit význam zvuku v určitých výškách. V zásadě se krátce trávající zvuky spojují s naléhavými pocity - strachem, bolestí nebo nouzí. Příkladem je vysoké zavýání psa. Čím kratší je vysoký zvuk, tím určitější je jeho projev bolestivého zážitku, děsu nebo strachu o život. Trvá-li zvuk déle a zní jako kňučení, může znamenat radost, hravost nebo přivítání. Odstrašující vrčení dominantního psa je hluboké a dlouhé, a ve stejné intenzitě. Pokud si pes není zcela jistý, zavře jen krátce. Pokud se zvuky opakují často a v rychlých intervalech, vyjadřuje to vzrušení a naléhavost. Zvuky ojedinelé jsou známkou vzrušení, nebo jen přechodného rozrušení myslí.

Toto byly jen zcela malé útržky z knížky CORENA "Co má pes na jazyku". Vřele ji všem doporučuji k přečtení. A ještě poznámka na závěr. Podle mého názoru dokonale umí se psy komunikovat Michal Hrdlička. Kdo měl možnost být na jeho školení, jistě mi dá za pravdu. Vděčím mu mimo jiné za to, že mě, mou ženu a spoustu dalších lidí přesvědčil o tom, že je třeba psa, a mimořádně to platí o border collích, spíše zklidnit, a to tím, že se naučím ovládat sám sebe a svoje pohyby a naučím se signálům (nejen povelům, ale i řeči těla), kterým pes rozumí. Jakékoli "buzerování", příliš časté zvyšování hlasu, příkazovací způsob hlasu včetně máchání rukama je více na škodu než k užítku.

Loučka

BORDER COLLIE NA SLOVENSKU

Na Slovensku máme zatiaľ zapísaných 36 jedincov border collie (BC). Sme teda úplne na začiatku. Už v minulom roku sme riešili v klube ako najlepšie zabezpečiť podmienky chovnosti BC, aby sme si zachovali aj prehľad o plemene, ale aby sme neodradili budúcich majiteľov od kúpy pomerne drahého psa. Dost nešťastne sme stanovili ako jednu z podmienok do chovu povinnú akúkoľvek skúšku. Čas ukázal, že to nebola dobrá voľba. Border collie je pôvodne ovčiarsky pes. Tým je všetko povedané. Keď som si prezerala internetové stránky českého border collie klubu BCCCC, videla som, aký veľký dôraz kladú na pracovné využitie borderiek, a povinnú skúšku nemajú. Táto myšlienka ma už neopustila a stretla sa zo záujmom viacerých majiteľov BC.

Pár nadšencom z nášho klubu sa podarilo zúčastniť sa školenia v pasení oviec v Zlíne, ukončeného možnosťou prihlásiť svoje zviera na ZVOP (skúška vlôh ovčiarskeho psa). Na margo toho a akcie, ktorá prebehla 26.-27. mája v Zaježovej na Slovensku, sme na členskej schôdzi odsúhlasili nové podmienky pre uchovanie border collie. Povinná zostáva účasť na Klubovej výstave, röntgen bedrových kĺbov. Potom si môže majiteľ BC vybrať buď urobiť akúkoľvek skúšku (preferujeme ZVOP, ZPOP, TRIAL), alebo sa zúčastniť ešte špeciálnej a minimálne národnej výstavy. Tak vychádzame v ústrety majiteľom, ktorí nemajú podmienky na absolvovanie skúšky.

Testy vlôh neslúžia ako prvý stupeň pri výcviku pasenia. Je to len skúška inštinktu. Pre nás, obyčajných smrteľníkov, ktorí privedú svoje vyšampónované zvieratá s panelákov na lúku, je to obrovský zážitok. Vďaka slečne Janke Lalíkovéj, ktorá trénuje mladúckého psa Hurry Akumulátor, sme sa po prvý krát na Slovensku stretli v malebnej dedinke Zaježová pri Zvolene. Obrovským plus pre nás bolo, že ako inštruktor prijal pozvanie pán Michal Hrdlička, pôvodom Čech, teraz už žijúci v Austrálii. Michal sa tri roky intenzívne venoval výcviku hlavne borderiek.

Mal so sebou 4 psov, naspäť si už odvážal piatich. Bral na výcvik Hurryho. Dvaja jeho psy boli už skúsení (Mouse di Cambiano a Sára - poz.red.), dve mladučky sučky sa len zaučali. Jedna z nich Aischa Ze Skalistých hor (Puk) sa vrátila na Slovensko k profesionálnemu pastierovi oviec pánu Halčinovi. Keď som už pri tom povolani pastiera. V tejto dobe už každý komunikuje cez Internet a tak je milé, keď sa nám niektorí ozývajú, ak narazia na naše webové stránky (border collie www.arcoblack.sk, bearded collie www.deadro.szm.sk).

Michal nám postupne ukázal prácu so psami v ohrade pri malom počte ovečiek, na pasienku pri početnejšom stáde a vyskúšali sme si aj "útok" na jalovice. Každé plemeno má špecifický prístup k práci pri ovciach. Border collie pracujú doslova celým telom, plazivý pohyb a oči hypnotizujúce zvieratá sú typické znaky. Na rozdiel od nich bearded collie pracujú hlasom a treba mať pevnejšie nervy, keď vám beardie prešteká celý deň v dobrej viere, že pracuje!

Každý sme mali možnosť si vyskúšať svojich psov pri stáde, za pomoci Michala a jeho psov, tí skúsenejší aj bez pomoci. Je to vynikajúci pocit, keď vidíte prvý krát ako práve váš pes prejavuje záujem o stádo, ako sa v ňom prebúda dlhé roky pestovaný pastiersky inštinkt. Doteraz si políhoval na gauči a zrazu vie čo má robiť a s prehľadom "pasie". Zaujímavé bolo, že napríklad štvorročná sučka Ch. Detánia Bohemia Alk (Jackie) pani Denisy Fazekašovej, ktorá je psom záchranárom (má urobenú skúšku najvyššieho stupňa, čo ju oprávňuje štartovať na majstrovstvách sveta), zo začiatku v Zlíne nereagovala na ovce. Na druhej akcii sa "chytala" na jalovice. Každý pes je poznačený doterajším výcvikom. Preto je dôležité šteniatko určené k práci pri ovciach aj špecificky vychovávať. Dobrým príkladom bolo, že Michal ihneď zistil, ktorý majiteľ hádže apert svojmu psovi. Aj moja sučka chytala ako apert pastiersky palicu, ktorá sa používa ako predĺžená ruka pastiera.

Jackie dcéra, Amica Black Thunderbolt, mala už oveľa väčší záujem, lebo je mladá a ešte nie je poznačená skoro žiadnym

výcvikom. Pracovala skvele, aj keď trochu ostro. Ďalšou úspešnou BC bol Arco Black Thunderbolt pána ing. Martina Kosu. Arco sa s ovcami zoznámil už v Zlíne, pánko mu kúpil na "trénovanie" kačice indických bežcov. Išlo mu to výborne, s ohľadom na populašnosť ročného teenagera. Uspokojivo reagovala na jalovice aj naša prvá BC privezená na Slovensko Ch. Collie Czechmate (Cindy). Cindy je matka dvoch vrhov a tak ju doma hĺčkajú pamlskami, čo bolo vidieť na jej moletnej postave. Cindy sa viac páčilo "zaháňať" svojich psích kolegov, ako je na to zvyknutá doma.

Jedinými zástupcami iného plemena boli dve bearded collie pani Zelinovej. 6 ročný pes Ch. Willowmead Wish for Diamond (Kevin) ovencený mnohými titulmi dokázal, že ani práca mu nie je cudzia. Počiatočnú neistotu v ohrade prekonal na pasienku. Odvážne uštipol neposlušnú ovcu do nohy, ak bolo treba. Samozrejme, neodpustil si pre beardie typické štekánie...mladá sučka JCh. Beardcaper's Exquisite Dea-Dro (Phoebe) usúdila, že ovce ju nezaujímajú, len sem tam po nich hodila okom. Na jalovice štekala, chcela brániť svoju paničku. Mladé zvieratá sa často "naštartujú" až na ďalší pokus, takže nabudúce to možno už bude lepšie. V každom prípade sa však každý pes zaujímal o ovce a nedá sa odškriepiť jeho pôvod.

Pri akcii je dôležitá disciplína, držanie psov na vôdkach, aby nevběhli nekontrolovane ku stádu. Vznikla by nepríjemná situácia. Na jednej strane potrestáme psa, lebo utiekol bez nášho dovolenia, na druhej strane po potrestaní môže mať nechuf približiť sa k stádu.

CHYBĚL JEN FARÁŘ

O víkend 28.-29.7.2001 jsme měli možnost zúčastnit se školení v pasení ovcí, které pořádal slovenský BBCK na Mačkáši, což je poblíž lázní Dudince, kde také bydlí místopředseda BBCK Martin Kosa. On byl také hlavním organizátorem této akce a je člověkem, který má nyní na Slovensku na starosti propagaci výcviku a soutěžení ovčáckých psů v pasení ovcí a dobytka. Martin se mimo jiné také stará o Internetové stránky BBCK.

Setkali jsme se s vřelým přivítáním, i když to bylo ve dvě hodiny ráno (stáli jsme ve frontě na dálnici, kde se převrátila a vyliła cisterna s řepkovým olejem) a s přátelskou atmosférou po celou dobu školení. Školení, kterého se zúčastnilo asi patnáct osob, vedl Michal Hrdlička. Opět, jak to u něj bývá zvykem, neúnavně vysvětloval a ukazoval, jak se to se psy, ovce, kachnami a s dobytčím má dělat. Je skutečně až s podivem, jak tento člověk dokáže vystihnout co a jak v danou chvíli a jak si dokáže zjednat pozornost jak lidí, tak psů.

Uskutečnily se i zkoušky vloh, rozhodčím byl Michal Hrdlička. Protože však ovce byly zapůjčené od sousedky (byly poměrně dost divoké a ovčáckých psů neznalé), po celé dva dny bylo téměř tropické vedro (takže nebylo možné ovce ani kachny moc honit) a zkoušky probíhaly na volném prostranství, několik přihlášených účastníků předem vzdalo. Ke zkouškám pak z původně osmi přihlášených nastoupily vlastně jen tři (dvě borderky a jedna beardedka) a jen jedna uspěla - border collie BABY Te Pito O Te Henua, která je v majetku Márie Bystncké.

S ovce to opravdu nebylo jednoduché. V šestihlavém stáde byla matka s odrostlým jehnětem a beran, nejhorší kombinace. Navíc ovce poprvé viděly psa v okamžiku, když je šel Michal s Miky vyhnat z ovčína. Bylo nutné je přehnat několik set metrů do ohrady z trubek, která se ovšem ihned rozpadla. Ovce byly samozřejmě poněkud v šoku. Ale nakonec vše dobře dopadlo. Odpoledne se dokonce pod les, kde se ve stínu páslo, přišla podívat i jejich majitelka s rodinou a byla mile překvapena. Jinak samozřejmě nechyběly chvíle, kdy nějaký divočejší nebo utřený pes stádo otočil ke zběsilému úprku domů. V té chvíli vždy spolehlivě zasáhl Miky (Mouse di Cambiano). Úžasné bylo, když si Miky uvědomil, že jeho úkolem je situaci jistit a pak to dělal úplně sám. Aniž by mu někdo něco říkal, sám ležel na horizontu a sledoval, jak Michal s jednotlivými psy a jejich pány pracuje, a když bylo potřeba, vyrazil velikým obloukem, ovce vrátil a znovu ulehl

Dobře vycvičený ovčiarcky pes má vysokú hodnotu a urobí obrovský kus práce za pastiera. Je to v pravom slova zmysle pracovná pomôcka. Práci Michalových psov sa prizerali aj pastieri z družstva Zaježová, ktoré nám láskavo zapožičalo ovce a jalovice. Nevychádzali z údivu, pretože doteraz celú prácu zaháňania dobytka na pašu a do maštale robili oni. Verím, že keď sa do Zaježovej vráti mladučký Hurry z Michalovho výcviku, bude to už príjemnejšia práca. Sučka Aischa ze Skalistých hor (Puk) práve v týchto dňoch zložila u Michala ZVOPku. Ďalšími BC na Slovensku, ktoré absolvovali túto skúšku, sú Asia Te Pito O Te Henua pani Štastnej z Košíc, jej brat Brix predaný do ČR a Hurry Akumulátor pod vedením Janky Lalíkovej (ďalší fenka potom zkoušky na Mačkáši - poz, red.).

Převzato z Ročenky 2000 Bearded and Border Collie Klubu (BBCK), z článku Deany Zelinové "Ovce, moje ovce...."

V slovenském klubu BBCK je nyní něco přes padesát členů, z toho je 17 majitelů borderek a z toho tak třetina majitelů borderek z ČR. Jak již poradkyně chovu Deana Zelinová (sama chová jen bearded collie) ve svém článku napsala, v jejich Plemenné knize je zapsáno 36 border collii (pozn. nyní + 2), ve srovnání s námi jsou malým klubem s malou chovatelskou základnou (BCC CZ má asi 130 členů a v PK je zapsáno více než 300 psů).

BBCK má nově zvolený výbor: Ing. Ladislav Klas (předseda), Ing. Martin Kosa (místopředseda) - 0903/238155, e-mail: arcoblack@arcoblack.sk, Miloš Ondrejka (tajemník a pokladník), Iveta Lukáčová (referent pro agility) a Deana Zelinová (poradce chovu) - 0907/118 865, e-mail: deadro@szm.com.

na "pozorovatelnou". Výborně se projevoval také Hurry Akumulátor, který patří zemědělskému družstvu v Zaježové u Zvolena a jehož výcvik měl na starost také Michal Hrdlička. Ačkoliv je mu teprve rok, dovedl si pod vedením Michala nebo své paničky Janky Lalíkové s ovce poradit, a to i se vzpurným beranem. Umění borderek obdivovala a co nejvíc se v práci s nimi snažila naučit též skupinka chlapů z Medzilaborců (úplně na východě Slovenska). Ti na svém družstvu mají tři roční borderáky a z Mačkáše si k nim vezli štěněčič holčičku. Tím se rázem stali největšími chovateli na Slovensku.

Na Mačkáši bylo prostředí trochu připomínající to, ve kterém proběhlo školení v Lipě u Zlína. Také to bylo na samotě u domku, kde se i spalo a hostitelé také byli velice příjemní. Tentokrát to však ani nebyli majitelé borderek, ale známí Martina Kosy. Na úspěchu akce se podílelo i několik sponzorů, většinou místních. Velmi příjemným sponzorským darem byl srnec, ze kterého jsme měli výborný guláš. Nechybělo ani víno a hruškovice z místních sklepů (v nich jsme nebyli, ale je jich tam prý ve skále vytesáno alespoň třicet). Nakonec jsme konstatovali, že se na nás přišel podívat mimo jiné místní starosta, předseda zemědělského družstva, místní bača a také učitel. Chyběl jen farář, ovšem kdyby to prý bylo jen o den déle, jistě by se objevil také, tvrdili místní.

Martin Kosa připravil i televizi a video, takže se mohlo promítat i venku. Má videokameru i foťák digitální a tak všem připravil překvapení. Mohli se podívat jak si vedli při dávání povelů tělem a vybrat si fotografie, které jim Martin za nějaký čas pošle. Je vidět, že digitální technika proniká i k ovčákům na Slovensko. Poznámka: na našich akcích v ČR tento "přepych" také máme, a i díky tomu můžeme tak rychle postupovat vpřed především z pohledu propagace této činnosti.

Radko a Eva Loučková

PSÍ ZÁKONY

Zákon o vitalitě

Štěně je nejživější okolo třetí hodiny ráno, a je tím čipernější, čím dříve musíte vstávat do zaměstnání.

Whistlerovo upřesnění zákona o vitalitě

Rozhodnete-li se štěněti vyhovět a budete jej ve tři ráno nutit k veselé hře s pískacím zvířátkem, kousne vás. Spí a nechce být rušeno.

Hootův dodatek k Whistlerovu upřesnění

Okamžitě poté, co vzdáte mamý pokus štěně probudit a ulehnete k zasloužilému odpočinku, po deseti minutách vás probudí pískání gumového zvířátka přímo u ucha.

Breedův zákon o štěněčím charakteru

Vyberete-li si štěně podle vlastností, přisuzovaných určitému plemeni v atlasu psů, či jiné kynologické knize, vaše štěně bude mít vlastnosti přesně opačné.

Walkerův nátlakový zákon

Pes chce chodit na procházku zásadně tehdy, kdy se to naprosto nehodí vám.

Zákon změny denního režimu

Nejvhodnější dobou pro venčení psa je pro něj druhá až pátá hodina ranní, právě v tu dobu kdy spíte.

Mediální zákon

V obývacím pokoji pes obsadí jediné křeslo, z něhož je dobře vidět na televizi.

Briskův zákon o skotačení

Štěně, které si vás na první pohled získá svojí hravostí a čilostí, bude po zbytek své existence ve vašem domě pouze tupě ležet na gauči a zoufalé házení gumovou kostí bude komentovat maximálně lehce ironickým pohledem.

Zákon segregace

Štěně bude jíst cokoli, kromě drahého speciálního krmení pro štěňata ve chvíli, kdy ho koupíte karton.

Protože pravý standard BC můžete najít kdy chcete, nabízíme standard nevšední - a to jak vypadá borderka očima borderky.

STANDARD PSA

Nos

Nos má být velký a vlhký. Tak velký, abys si ho mohl strčit kam chceš a očuchat s ním co chceš, bez ohledu na to, že tvůj pán by rád něco v klidu pojedl. Tak mokrá, aby každý šokovaně vykřikl, když mu "ňufák" strčíš do klína.

Tlma

Má být dostatečně velká a prostranná, aby se do ní vešlo hodně jídla, ponožek, míčků a jiných potřebných věcí.

Čumák

Má být tak dlouhý, aby mohl být po pití dostatečně mokrá, a aby ti z něj mohla téct voda kudy se jen pohybuješ, no a aby každý věděl co si jedl naposledy.

Oči

Tvůj pohled ti musí zabezpečit, aby si vždy dostal dostatek potravy a aby si se nedostal do problémů, když jsi nezbedník.

Uši

Musí být tak dlouhé aby zakrývaly ušní kanál a ty jsi mohl předstírat, že si neslyšel věci, které si slyšet měl.

Hlava

Musí mít dostatek prostoru pro mozek. Jak jinak bys potom mohl vymýšlet ty veselé triky?

Krk

Neměl by být příliš krátký. Má být tak dlouhý, abys nemusel vstávat kvůli všemu, co chceš vidět. A taky musíš vidět i to, co je na stole. Taky obojek by na něj měl pěkně padnout. Prostě krk je dobrý na mnoho věcí...

Srst

Měla by být tak dlouhá, aby si z ní po koupání vytřásl dostatečné množství vody na osprchování celé rodiny. Hodně srsti je vhodné i na přechovávání domácích zvířátek. Bohužel, můj pán mi to nechce dovolit. Co mám na to povědět?!

Tlapy

Musí být dostatečně velké. Je to velmi důležité, to abys mohl nabrat hodně špiny a roznášet ji po celém domě.

Ocas

Má být dlouhý a mohutný. Můžeš s ním mávat a rozbíjet skleničky na stolku. Tato práce se vykonává speciálně v obýváku, kde stoly nebývají příliš vysoké. Ocas má být též dobře osrstěný, abys z něho mohl nechávat chumáče chlupů pod nohama stoliček.

Velikost

Větší je lepší. Z druhé strany však nemůžeš narůst obrovský, jinak bys ztratil místo v posteli.

Barva srsti

Měla by být vždy podobná okolí. Pěkně se ovšem vyjmají různé fleky na hlavě a na čumáku.

Žaludek (vždy na něj ve standardech zapomenou!)

Žaludek je nejdůležitější částí těla. Má být velký a prostranný, aby pojal a rychle strávil všecko co do něj pošleš a aby zabezpečil místo pro další jídlo.

Kdybych něco zapomněl, dejte mi vědět. Váš pes

Z Internetu převzala Malgorzata Figas, přeložila Ingrid Szalay. Převzato z Ročenky 2000 slovenského Bearded a border collie klubu

SMRTONOSNÝ SPREJ

Můj Riky (pes border collie dovezený prostřednictvím holandřana Serge van der Zweepa z VB) se již začíná proslavovat. Kvůli němu byl náš dům ve dvou novinách a ve zprávách TV Prima.

Co se stalo? Vzal jsem psy ze zahrady na čas do paneláku (pozemkové úpravy). Jeden den jsem musel odejít. Uklidil jsem vše z podlahy z dosahu psů, včetně jejich hraček jsem, vše dal na knihovničku. Samozřejmě Rikýnek si hned po mém odchodu pro mě musel dosáhnout a při tom zřejmě shodil pepřový sprej, co tam také byl. Ten sprej jsem si přivezl z Kanady, v angličtině na něm byl nápis vysvětlující jeho užití - "sprej na medvědy".

Riky má asi rád pálivé - jako já, sprej začal žužlat, až ho prokouzl. Sprej se rychle vyprázdnil. Ale nejen on, s ním se vyprázdnil také 4 poschodí plné spolubydlících, ke kterým se jeho "vůně" dostala přes stoupačku. Protože netušili co je to, zavolali sanitku, hasiče a policii. Já se vrátil za 25 minut, ale dům již byl plný chlapíků v ochranných maskách a ochranném oblečení. Ani mě tam nechťeli pustit. Ale já podle čichu a znajíce Rikího, okamžitě

věděl, co se stalo.

Vůbec se nedivím, že lidé, kteří netušili oč se jedná a cítili ostře pálivý zápach, měli strach. Čtyři z nich se nechali odvézt sanitkou do nemocnice. Tam se na základě něčí informace rozšířilo, že se jedná o paralyzující plyn (byl to jen pepř, ani ne slzný, natož nervový plyn), takže si tam chudáky mé spolubydlící chtěli nechat přes noc. Ti, co chtěli domů, museli podepisovat revers. Tak to udělali všichni.

Před naším domem se šířila zpráva, že jeden pes to nepřežil. Oni totiž hasiči Rikího zavřeli na balkón, a ven proklouzla jen Lila. Takže lidé viděli psa jen jednoho. Po méně než hodině od prokounutí plechovky se sprejem jsem obě borderky vzal ven a ukazoval je vyděšeným sousedům. Psi jako vždy v plném trysku běhali a honili se po okolí. Teprve pak se všichni uklidnili. Takže zjišťuji, že borderky jsou odolnější než medvěd Grizzli, a než všichni lidé v našem domě.

František Vejrosta

VÝCVIK PSŮ POMOCÍ KLIKRU

(The Clicker Training)

Tento materiál vznikl jako doplněk k seminářům o metodách pozitivní motivace a používání klikru při výcviku psů klubu Border Collie Club Czech Republic (BCCCRZ). Byl vytvořen na základě zahraničních pramenů, zejména knihy Karen Pryor Don't Shoot The Dog a její brožury A Dog & A Dolphin.

Při studiu metod pozitivní motivace a klikru z dalších zdrojů (např. Internetu, kde je o klikru spousta článků a několik konferencí) buďte velmi opatrní. Karen Pryor ví o čem mluví. Léta profesionálně cvičí zvířata a byla mimo jiné i hlavním trenérem delfinů na Havaii. Krom toho má doktorát z psychologie zvířat a několik vědeckých prací a prestižních vědeckých cen svědčí o jejích kvalitách. Klikr však prožívá zhruba od roku 1995 celosvětově nesmírnou konjunkturu a samozřejmě se této metody "ujalo" mnoho lidí, kteří vidí, že je to módní a žádané. Většinou se po čase snaží celý systém nějak "vylepšit". Jedná převážně o profesionální cvičitele psů, kteří si myslí, že jen oni znají práci se psy dobře a snaží nějak "napasovat" klikr, a s ním spojenou metodu pozitivní motivace, na jejich předchozí zaběhnutý systém. Jsou velmi nebezpeční svou hloupostí a z ní pramenící suverenitou s jakou pronášejí své definitivní soudy. Často například staví na hlavu celou poslušnost výuky, která však není samostatná, ale je podložena celoživotní prací mnoha odborníků, počínaje Konradem Lorenzem (Nobelova cena za práce stující chování psů). Oni to ale přeci vždy dělali jinak a jaké měli výsledky! S takovými lidmi nemá smysl polemizovat. Takové lidi je třeba ignorovat, stejně jako jejich inovativní "přínos" do celé teorie.

Motivace - reinforcement (upevnění)

Motivace je libovolná událost, ke které dojde během nějakého chování a která má za následek zvýšení pravděpodobnosti, že k podobnému jednání dojde i v budoucnu.

Zapamatujte si tuto větu. Je to tajemství dobrého výcviku.

Tedy, v čase jsou propojeny dvě události:

- určité chování vyvolá motivaci,
- k chování pak díky tomu dochází častěji.

Existují dva druhy motivace:

- pozitivní (odměna - něco, co má učící se rád - potrava, pohlázení, pochvala)

- negativní (nepříjemnost - něco, čemu se snaží učící se vyhnout - vynadání, šklubnutí obojkem, protivný zvuk). Negativní motivace často účinkuje jen díky tomu, že její ukončení a následná úleva učícího se je vlastně motivací pozitivní.

Správná pozitivní motivace je vždy účinnější než negativní. U některých zvířat (např. u koček) negativní motivace téměř neúčinkuje.

Velikost odměny - co nejmenší (nejkratší), zejména jedná-li se o jídlo. Učící se se s příjmutím odměny nesmí dlouho zabývat, neboť to narušuje jeho soustředění.

Negativní motivace není to samé, co potrestání.

Trest přichází většinou až jako následek nějakého chování a nemá předpověditelný dopad na budoucí jednání (dost často je dopad právě opačný) nebo má pouze za cíl okamžitě ukončení nějakého chování násilnou cestou opět bez předpověditelného dopadu.

Načasování motivace

K motivaci musí dojít během chování, které chceme posílit nebo modifikovat. Informace o tom, že k motivaci dojde je pro učícího se velmi důležitou zprávou, která mu říká, že to, co právě provádí je to, co po něm jeho učitel chce. Časem se dokonce samotná tato informace stává důležitější, než konkrétní motivace.

Slouží-li jako pozitivní motivace pochvala, je správné načasování velmi obtížné. Učíme-li například psa sednout, může se nám stát, že než ho stihneme pochválit, tak už zase stojí. Chováním, které jsme v tomto případě motivovali, je místo sednutí stoupnutí.

Mimořádná odměna (Jackpot)

V praxi se velmi osvědčuje odměnit učícího se čas od času mnohem více než obvykle (10x). Jedná se buď o naprosté překvapení pro učícího se, které vyvolává zvědavost, kdy zase přijde, nebo o odměnu za mimořádný a náhlý úspěch, který je tak zřetelně více pozitivně motivován.

Podmíněné motivátory (conditioned reinforcers)

Velmi často, zejména při používání potravy jako motivátoru = odměny, se stává, že není možné motivovat učícího se během požadovaného chování. Např. když motivujeme správné chytení frisbee nebo výskok delfína. Motivování, které přijde až po provedení akce se máji účinkem nebo může být dokonce zavádějící. Učící se totiž neví, kterou část jeho předchozího chování jsme vlastně motivovali (výšku výskoku, natočení těla, šplouchnutí při dopadu, ...).

Podmíněný motivátor je původně naprosto nevýznamný signál (písknutí, pohyb, záblesk světla, kliknutí, ...), který je pro učícího se upozorněním: teď to děláš dobře (event marker), odměna je na cestě (bridging stimulus).

Před započítím tréninku je třeba ustanovit vazbu mezi podmíněným motivátorem a odměnou. Když je vazba pochopena a v průběhu dalšího výcviku upevněna, může být poskytnutí samotné odměny značně odloženo nebo se dokonce sám podmíněný motivátor může stát odměnou. Chceme-li být ale úspěšní při výcviku psů, je třeba v prvních krocích striktně dodržovat zásadu: Jeden klik = jedna odměna.

Pro lidi jsou klasickým podmíněným motivátorem peníze. Zejména tehdy, jsou-li placeni za svou práci ihned (odměna dělá za mytí nádobí). Tím, že je možné peníze vyměnit prakticky za cokoli, stávají se díky této generalizaci velmi účinným motivátorem.

U psů se obvykle stává, že ihned poté, co pochopí význam podmíněného motivátoru, začnou sami různé chování nabízet ve snaze "vysloužit si kliknutí".

Podmíněný motivátor zároveň často označuje konec požadovaného jednání (job's done), což je například u cviků na výdrž poněkud v rozporu s tradičním způsobem výcviku. Časem je možné, zejména při dalším formování chování psa (shaping), používat kliknutí i jako signál s významem teď jsi na správné cestě, pokračuj.

Negativní podmíněný motivátor

Negativní motivátory nejsou doporučovány a měly by být vždy podmíněny. Například šklubnutí řetízkem by vždy mělo předcházet slovní upozornění (= podmíněný motivátor) třeba slovo "Ne!", které dá psovi možnost poslechnout a tím se vyhnout použití skutečného motivátoru (= šklubnutí). Pokud pouze šklubáme, je výsledek většinou žalostný.

Plánování motivace

Základním nedorozuměním je názor, že začneme-li trénink

pomocí pozitivní motivace, musíme pak už vždy při požadování příslušného chování používat motivátor. To není samozřejmá pravda. Motivátory se používají pouze v průběhu učení.

Začátečník potřebuje samozřejmě mnoho motivace, ale poměrně záhy nastává fáze, kdy je třeba přistoupit k proměnlivému plánování motivace (variable schedule of reinforcement). To spočívá v nepravidelném odměňování požadovaného chování. Nepravidelnost musí být skutečně náhodná a pro učícího se nepředpověditelná. To v něm vyvolává zvědavost, kdy přijde odměna a podstatně urychluje jeho reakce.

Proměnlivé plánování nesmí být použito tehdy, když podmíněný motivátor slouží zároveň jako potvrzení úspěšného vyřešení nějakého problému (nalezení kapesníku pána mezi jinými kapesníky), protože pes musí být informován o tom, zda se mu problém podařilo vyřešit.

Formování (shaping) chování

Motivovat jednání, které se buď čas od času vyskytuje, nebo je možné ho snadno navodit, není problém. Co ale s chováním, které samo nikdy nenastane? Formování spočívá v zachycení velmi malé tendence k požadovanému jednání a v postupném posouvání se v malých krocích směrem k jeho konečné podobě.

Deset pravidel pro formování chování

1. Zvedejte požadavky v tak malých krocích, aby učící se měl vždy reálnou šanci uspět a zasloužit si odměnu.
2. V jednom okamžiku formujte pouze jeden parametr chování (rychlost, způsob, výdrž, ...).
3. Než zpřísníte nebo přidáte požadavky, použijte na dosaženou úroveň proměnlivé plánování motivace.
4. Při přidání nového kritéria na chování dočasně zmírněte požadavky na už naučené chování.
5. Mějte vždy náskok před učícím se: Plánujte pečlivě výcvik tak, abyste byli připraveni na náhlý postup v učení a byli schopni odměnit jeho další krok.
6. Neměňte v průběhu učení trenéry. Trénovat jednoho psa může více lidí, ale zachovávejte zásadu: Jedno chování = jeden trenér.
7. Jestliže jeden způsob formování nepřináší kýžený výsledek, vymyslete jiný. Je určitě spousta jiných možností, jak dosáhnout stejného cíle.
8. Bezduvodně nepřerušujte výcvik. To se pro psa rovná potrestání.
9. Jestliže již jednou naučené chování vymizí, vraťte se zpět "do školky" a velmi rychle zopakujte celý proces formování.
10. Každou lekci ukončete úspěchem. Poslední cvik, který uděláte si pes bude nejvíc pamatovat. Skončete vždy, když se ocitnete příliš napřed.

Targeting (cílení) = upoutání pozornosti, navedení (pěst, hůlka, ...)

Mimicry (napodobování) psi se obvykle ve srovnání s jinými zvířaty málo "opičí", funguje to zejména u ptáků, koček a delfínů.

Modeling (tvarování rukama) špatné pro učení, neboť pes si obvykle neuvědomuje, do jaké pozice jsme ho to nacpali. Spíš si pamatuje svůj mamý boj proti nám.

Podnět (Stimuli)

Cokoliv, co způsobí výskyt nějakého chování.

Povel (Cue)

Povelem může být cokoliv. Od slovního povelu přes signál rukou až po písknutí na píšťalku.

Při tradičním výcviku se začíná s povelu a poté je, většinou pomocí tvarování rukama, pes přinucen povel splnit. Nakonec se naučí, že když nám vyhoví a například si sedne, vyhne se tomu, že ho budeme postříkovat a přitlačovat do žádané pozice. Vlastně se jedná o podmíněný negativní motivátor.

Při pozitivním motivování se pes nejprve naučí určité chování (cvik) tak, že se nám ho buď podaří "zachytit" kliknutím nebo, že

použijeme formování, a sám nám ho pak aktivně a spolehlivě nabízí, ve snaze vymámit z nás motivátor. Teprve poté se zavádí slovní povel ve smyslu jakéhosi semaforu, který psovi říká: "Teď máš zelenou a můžeš si bezchybným předvedením žádaného chování vysloužit motivátor". Takovýto povel se zároveň ihned stává pozitivním podmíněným motivátorem sám o sobě.

Zavedení povelu

Jednou z možností jak zavést povel je vydat ho těsně po začátku požadovaného chování, motivovat jeho dokončení a poté opakovat tento postup v různou dobu a na různých místech s tím, že se snažíme posunovat načasování povelu dopředu tak, že jej nakonec vydáváme před cvikem.

Druhá metoda (která se také používá pro delfíny) spočívá v tom, že střídavě povel vydáváme a nevydáváme, ale motivujeme jen ten výskyt chování, který následuje po povelu. Pes sám chování s vysokou frekvencí nabízí. Řekneme tedy "sedni" a motivujeme nejbližší sednutí. Pak necháme několik dalších sednutí bez povšimnutí a bez odměny a opět vydáme povel a motivujeme následné sednutí.

Třetí metoda spočívá ve formování reakce na povel tak, jako by to byl samostatný druh chování. Nejprve se po povelu motivuje být i jen náznak sednutí a postupně se sednutí prohlubuje a zrychluje.

Zvládnutí povelu

Panuje obecný omyl: Jestliže si pes po vydání povelu "sedni" skutečně sedne, pak tento povel zvládl.

O tom, že byl nějaký povel zvládnut se však dá hovořit až po splnění následujících podmínek:

1. Chování se vždy vyskytuje okamžitě po vydání povelu. (Sedni.)
2. Chování se nikdy nevyskytuje bez vydání povelu. (Eliminace spontánního nabízení chování.)
3. Chování se nikdy nevyskytuje po vydání jiného povelu. (Pes si nikdy nesedne např. na povel lehni.)
4. Žádné jiné chování se nevyskytne jako reakce na tento povel. (Pes si nikdy na povel sedni např. nelehne.)

"Utlučení" (blednutí, vymizení) povelu (Fading)

Míra reakce na povel obvykle nezávisí na intenzitě povelu. (Zastavujeme-li v autě na červenou, neřídí se intenzita brzdění jasně světla semaforu.) Po zvládnutí povelu je proto možné jeho intenzitu (např. pohyb ruky) postupně tlumit tak, že se stane pro nezastvěčeného téměř neviditelnou.

Vodění (Targeting)

Pěst, hůlka, světelná stopa nebo cokoli jako cíl, pomocí něhož lze zvíře snadno vodit nebo přinutit něco dělat.

Posloupnosti chování (Behavior Chain)

Učme-li psa nějaké posloupnosti chování je třeba dodržet následující pravidla:

1. Každé jednotlivé chování učíme a motivujeme zvlášť.
2. Posloupnost chování je třeba učit tak, aby pes postupoval vždy od neznámého ke známému, tedy nejprve učíme chování, které je na konci posloupnosti, pak přidáváme předposlední a tak se postupně dostaneme až k prvnímu. Tento způsob výcviku se nazývá zpětné zřetězení (back chaining). Jeho hlavním přínosem je, že pes má vždy maximální šanci úspěšně dokončit celou posloupnost, a to samo působí jako pozitivní motivátor.

Odnaučení nežádoucího chování

Existuje osm metod:

1. Zastřelit psa. (To funguje naprosto bezpečně a vy již nikdy nebudete mít u tohoto zvířete problémy s nežádoucím chováním.)
2. Potrestání. (Nejoblíbenější a nejvíc obhajovaná metoda bez ohledu na to, že téměř nikdy nezabírá.)
3. Negativní motivace. (Odstranění něčeho nepříjemného, když je nežádoucí chování nahrazeno žádoucím).

4. Vymizení. (Ponecháme chování bez povšimnutí tak dlouho, až samo zanikne).
5. Naučíme psa vykonávat cvik, který je neslučitelný s nežádoucím chováním.
6. Naučíme pasa vykonávat nežádoucí jednání na povel. (A ten mu pak nikdy nevydáme.)
7. Formujeme nepřítomnost chování. (Motivujeme cokoliv, co není nežádoucím chováním.)
8. Změna motivace. (Základní a nejmimější metoda.)

Chování:

- a) "Pes prošťeká celou noc"
 - b) "Manžel má při příchodu domů pravidelně špatnou náladu"
- ad 1)
- a) Zastřelte ho, prodejte ho, nechte mu vyoperovat hlasivky.
 - b) Rozvedte se.
- ad 2)
- a) Vyběhněte ven a přetáhněte ho nebo ho postříkejte hadicí. Pes bude pravděpodobně tak rád, že vás vidí, že vám to potrestání odpustí.
 - b) Zmlaďte ho. Připalte večeň. Naštveďte se, uražte se, rozbrečte se.
- ad 3)
- a) Posvíte psovi do kotce nepříjemně silným světlem a zhasněte ihned poté, co přestane štěkat.
 - b) Při prvním náznaku špatné nálady ve hlasu partnera odejděte z místnosti a vraťte se, když bude jeho hlas opět klidný a tichý.
- ad 4)
- a) Toto chování je samomotivující (pes se rád slyší) a je nepravděpodobné, že spontánně vymizí.
 - b) Představte si, že slova partnera nic neznamenají a doufejte, že se s věkem uklidní.
- ad 5)
- a) Naučte psa zalehnout na povel. Vleže se mu špatně štěká. Houkněte na něj povel z okna, nebo mu zavolejte do boudy domácím telefonem. Odměňte ho pochvalou.
 - b) Načasujte na příhod partnera nějakou pro něj příjemnou činnost nebo ho nechte půl hodinky v klidu oddychnout.
- ad 6)
- a) Naučte psa štěkat na povel. Když nedostane povel, nebude mít důvod štěkat.
 - b) Vyhradte si přesně určený čas pro mrzutou náladu a během něj odměňte každou stížnost partnera svou pozorností. Ignorujte naopak všechny námitky před vyhrazeným časem a po něm.
- ad 7)
- a) Jděte ven během noci a odměňte psa vždy, když je po nějakou dobu zticha. Postupem času odměňujte stále delší intervaly.
 - b) Vymyslete nějaké velmi vhodné motivátory a použijte je vždy, když má partner dobrou náladu.
- ad 8)
- a) Štěkající pes je osamělý, bojí se nebo se nudí. Zaměstnejte psa přes den tak, že bude rád celou noc spát. Opatřete mu kamaráda, aby nebyl v noci sám. Vemte ho do domu.
 - b) Doporučte partnerovi změnu zaměstnání. Mějte při jeho příchodu připravenou večeň nebo ho uvítejte sklenkou vína.

Dlouhodobý dopad výcviku pomocí pozitivní motivace a klikru

Na základě dlouhodobých pozorování (delfíni a kosatky minimálně 30 let, psi déle než 15 let) se ukazuje, že výcvik pomocí pozitivní motivace vede obecně k tomu, že se libovolně takto cvičené zvíře stává hravým, rozvíjí se jeho intelekt, je zvědavé a projevuje o svého cvičitele mimořádný zájem, vedoucí k vytvoření

velmi silného pouta.

Jedním z hlavních efektů pozitivní motivace je to, že naučené cviky jsou velmi dobře zakotveny v paměti zvířete a téměř nevyžadují pravidelné opakování, tak jak je běžně nutné při klasickém výcviku pomocí korekce (eufemismus pro trestání) chování.

Jakmile jednou zvíře pochopí zásady výcviku pomocí pozitivní motivace, učí se velmi rychle a toto tempo se s dalším výcvikem zrychluje.

Zvíře se učí rádo a na výcvik se přímo těší. Je pro něj zároveň zábavou i odměnou. Naprostá absence trestů je jednou z příčin této pozitivní vazby.

Trestání

V běžném životě je třeba zvíře občas potrestat nebo korigovat silou jeho jednání, zejména když je třeba jednat rychle (kradení se stolu, vběhnutí do vozovky, ...). Klikr trénink však naprosto odmítá trestání jako nástroj výcviku.

Zásadní nevýhodou výcviku pomocí pozitivní motivace je to, že cvičitel musí přemýšlet (a někdy i hodně dopředu), což, jak známo, některé lidi přímo bolí. Z nich se pak rekrutují zavilí odpůrci výcviku pomocí klikru.

Patnáct pravidel pro úspěšné zahájení výcviku pomocí klikru

Nezačínáte tím, že se budete snažit odnaučit psa nějakému nežádoucímu chování. Začněte s něčím pozitivním a zábavným. Připravte se na každý výcvik. Napište si na papír, co chcete psa naučit a doplňujte záznamy o jeho pokroku. Odměňte sami sebe za jeho dosažené úspěchy.

1. Krátce stikněte volný konec péra klikru tak, aby vydal dvoutónový klik. Pak ihned psa odměňte. Odměna musí být malá (na jedno polknutí) a zejména zpočátku velmi chutná (kousky kuřecího masa, kousky tvrdého sýru, kvalitní kočičí granule).
2. Klikte během požadovaného chování, ne po něm. Načasování je naprosto stěžejní. Nebudte překvapeni, že poklknutí dojde k ukončení chování. Je to tak správně. Klik označuje jeho konec. Pak odměňte psa. Na načasování odměny nezáleží.
3. Zvolte zpočátku chování, které se vám podaří snadno navodit (pohyb psa k vám, dotknutí ruky čenichem, zvednutí tlapy, průcod dveřmi, sednutí).
4. Klikte vždy jen jednou! Jestliže chcete nějak zdůraznit své nadšení nad výkonem, zvětšete odměnu, ne počet kliků.
5. Cvičte často, ale krátce. Tři pětiminutové lekce jsou mnohem lepší než jedna hodinová.

6. Odstraňte nežádoucí chování tím, že budete klikat na chování, které požadujete. Klikněte, když se štěně vyčurá na správném místě. Klikněte, když má pes tlapy na zemi a ne na vašem hostu. Bojujte proti tahání na vodítku tím, že budete klikat v těch vzácných chvílích, kdy je uvolněné.

7. Klikajte na náhodné pohyby směřující k provedení vámi zamýšleného cviku. Do chtěné pozice můžete psa nalákat nikdy jej však netahejte za vodítko, nestrkejte ani netvarujte rukama. Pokud možno se psa vůbec nedotýkejte. Potřebujete-li mít psa z bezpečnostních důvodů na vodítku, pak si je navlečte na ruku. Nepoužívejte vodítko jako nástroj výcviku.

8. Nečekejte, až vám pes předvede celé chování (cvik) v plné kráse. Klikajte a odměňujte už za drobné pohyby žádaným směrem.

9. Neustále zvyšujte latku. Jakmile si pes začne spolehlivě sedat, klikajte za rychlost nebo výdrž (shaping).

10. Jakmile se pes naučí dělat něco za kliknutí (a případnou odměnu), začne vám toto chování nabízet v naději, že si zaslouží kliknutí. To je správný čas pro připojení povelu k tomuto chování.

Začněte klikat pouze na chování které nastane během nebo po vydání povelu. Ignorujete chování nabízené bez povelu.

11. Nekomandujte příliš psa. Jestliže nereaguje na váš příkaz, není to proto, že je neposlušný, ale proto, že jste ho ještě tento příkaz dostatečně nenaučili.

12. Noste klikr s sebou a odchyťte zajímavé situace. Můžete klikat za mnoho různých chování aniž byste psa spletli. Cvičíte-li zároveň více psů, oddělte je po dobu výcviku.

13. Jestliže se během výcviku rozčlíte, odložte klikr! Nezaměňujte klikr trénink se škubáním vodítkem a výcvikem pomocí korekcí (= trestů). Jediné čeho dosáhnete bude ztráta důvěry psa ke klikru a možná i k vám.

14. Jestliže výcvik nejeví známky pokroku, znamená to, že pravděpodobně klikáte příliš pozdě. Načasování je velmi důležité. Dohodněte se s někým ať vás pozoruje, případně nafilmuje.

15. A hlavně - bavte se a cvičte rádi. Výcvik pomocí klikru je skvělý způsob jak obohatit a zkvalitnit vztah mezi vámi a vašim psem.

RNDr. Michal Krejčí

Z KVALIFIKACE PRO MISTROVSTVÍ SVĚTA V AGILITY

Standa Nehyba a Cassie Bohemia Alk

Iveta Matzenauerová a Cid Akumulator

Martina Wasserbauerová a Araxes Moravia Zaurak

Ivoš Bartek se sice na MS nekvalifikoval, ale zato závod doběhl se dvěma borderkami

Borderholic - klubový zpravodaj, číslo 9 - Aktuality a zajímavosti (BH09AZ/2001).

Vydává Border Collie Club Czech Republic ve spolupráci se společností FITMIN a.s. pouze pro vnitřní potřebu klubu. Jazyková a redakční úprava, tisk a distribuce: redakční rada zpravodaje ve spolupráci s Ing. Janou Štěpánkovou a akciovou společností FITMIN, tel. 0608 552221, 0446 676093, propag@fitmin.cz. Foto: CD archiv členů klubu BCC CZ.

Vychází v srpnu 2001 v nákladu 150 výtisků. Uzávěrka dalšího čísla je 1.11.2001.

Kontaktní adresa: Radko Loučka, U Svodnice 105, 104 00 Praha 10, mobil 0603 888362,

tel. 02 67711253 domů, 02 67711747, fax 02 67711448 do kanceláře, loucka@vuzv.cz

COPYRIGHT@BCC CZ - platí na veškeré materiály v tomto zpravodaji!

FITMIN®

PREMIUM DOG FOOD

MASTNÉ KYSELINY OMEGA - 3 OMEGA - 6

**VYRÁBĚNO DRŮBEŽÍHO
A
RYBÍHO MASA**

BIOPLEXY • CHELÁTOVÉ MINERÁLY

SELENOVÉ KVASINKY LNĚNÉ SEMÍNKO

**PŘÍRODNÍ ANTIOXIDANTY
VITAMIN E, VITAMIN C A SELEN**

Seznamte svého psa s premiiovými krmivy FITMIN®, které ho budou chránit a poskytnou mu správnou výživu po celý jeho život.

Při výrobě premiiových krmiv FITMIN® používáme pouze pečlivě vybrané suroviny. Hlavní zdroj bílkovin představuje drůbeží maso, rybí maso a vejce, které dohromady dodají psímu organismu všechny důležité aminokyseliny a jsou lehce využitelné.

Zdrojem sacharidů je kukuřice a rýže, která je nejen lehce stravitelná, ale také velmi chutná. Energii dodává živočišný tuk, podporu trávení poskytují řepné řízky, zdroj vysoce kvalitní vlákniny. Správnou funkci metabolismu zajišťuje komplexní a vyvážená směs vitamínů, minerálů a stopových prvků, které jsou obsaženy v chelátové formě, což zaručuje jejich lepší využitelnost a nižší zátěž organismu.

Vyvážený poměr Omega-3 a Omega-6 mastných kyselin pomáhá udržet skvělou kondici a výborný stav srsti a kůže. Kvalitu srsti příznivě ovlivňuje také lněné semínko. Krmiva FITMIN® naopak neobsahují soju, takže eliminují riziko alergické reakce.

Zkušenosti chovatelů vědí, že kvalitní a vyvážená strava je základem pro zdraví a vitalitu Vašeho psa. Krmiva FITMIN® Vám dávají možnost pomoci Vašemu psovi a zajistit mu dlouhý a spokojený život.

Regionální zástupci: Fitmin Žamberk 0608-552201 • Fitmin Brno 0608-552203 • Fitmin Benešov 0608-552206 • Slovensko: Almus s.r.o., Štúrova 577, Nedožery-Brezany, 0862-5485444

Autorizovaní distribuční partneři: VO Alka - Fiala Aleš, Sportovní 36, Opava 5 - Malé Hoštice, 0653-764635 • Krmiva - E.Černý, Hlávkova 1106, Přeštice, 019-7982606 • RAPA DOG s.r.o., Vokšice 1, 506 01 Jičín, 0433-524 744 • Tenesco s.r.o., Mělnická 114, Libiš, 0206-682794 • Zdeněk Růžička, Lišická 834, Praha - Újezd nad Lesy, 02-81970502

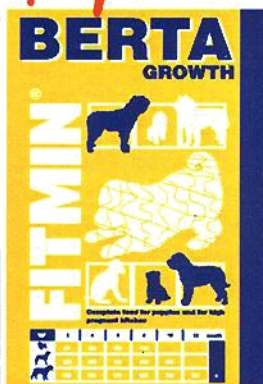
FITMIN a.s.
Helvíkovice 90, 564 01 Žamberk
tel:0446-613265 fax:0446-613267 mail: fitmin@fitmin.cz

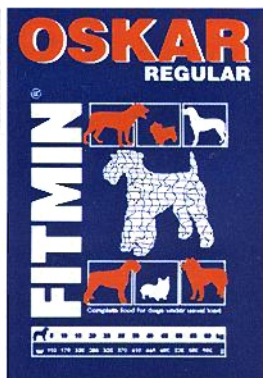
Správná výživa

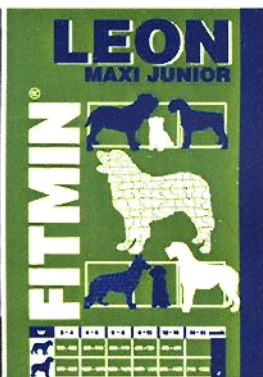
**štěňata
a kojící
feny**

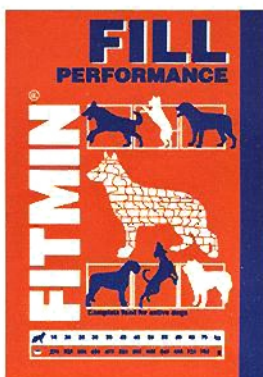
**psi
v běžné
zátěži**

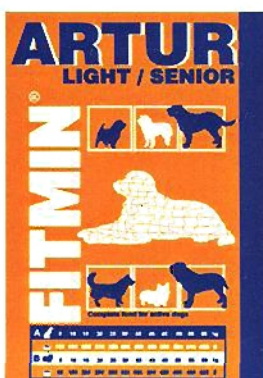
**štěňata velkých
a obřích plemen**

**aktivní a
pracující
psi**

**starší
a méně
aktivní
psi**

www.fitmin.cz